

MEDEDEELINGEN VOOR

DEN VLAAMSCHEN ESPERANTIST

512
7.20.1941

I.

JANUARI-FEBRUARI

1941

WAT NU ?

Zoowat 10 maand geleden, de tijd vliegt snel, verscheen het laatste nummer van ons bondsblad « Flandra Esperantisto », het 131^e in een **ononderbroken** serie. Zonder ons aan zelfoverschatting te bezondigen, meenen we hier met rechtmatige fierheid van een merkwaardige prestatie te mogen gewagen. Al stond ons orgaan, wat inhoud en uiterlijken vorm betreft, niet aan de spits der Esperantobladen, toch had het zijn plaats weten te veroveren in de indrukwekkende rij van nationale Esperanto-tijdschriften. Dit danken wij voornamelijk onze redacteurs, die achtereenvolgend met taaien moed en groote offervaardigheid hun beste krachten aan hun taak hebben besteed. Dit danken wij tevens een flinke schaar van regelmatige medewerkers. En dit danken we ook, en niet in 't minst, onze trouwe leden !

Jammer genoeg, kunnen we met het uitgeven van « Flandra Esperantisto » niet doorgaan. Hiervoor is een speciale toelating vereischt, die niet altijd gemakkelijk is los te krijgen. Het bestuur, er van bewust dat in deze moeilijke tijden meer nog dan vroeger een regelmatig contact tusschen bestuur en leden, en tusschen de leden onderling, een dringende noodzakelijkheid is, besloot tot de uitgave van een noodblad over te gaan. Daarom deze « Mededeelingen », die we hier onze leden aanbieden.

Bedoeld als een periodiek rondschrijven aan al onze leden, is deze nooduitgave geroepen ons maandblad in de mate van het mogelijke te vervangen en tevens de plaats in te nemen van « Komunikoj », ons gewezen bindmiddel tusschen bestuur en afdelingen. « Mededeelingen » wil echter bovenal een schakel zijn tusschen de Vlaamsche Esperantisten en de belangstellenden in Esperanto hier in Vlaanderen, gedurende de huidige gebeurtenissen. Wat niet uitsluit, dat we gezinswans hopen, mits eenig geduld en wat geluk, ons blad terug te zien.

We beschikken dus terug, het weze dan ook onder zeer bescheiden vorm, over een blijvende uiting onzer werking. Wat moet echter onze werking in de huidige omstandigheden zijn, en aan welk onderdeel onzer bedrijvigheid dienen we thans speciaal onze krachten te wijden? Kortom : **wat nu?**

Mededeelingen van het Bestuur

LIDMAATSCHAP 1941.

Met het oog op het weinige dat onze vereeniging ten gevolge der gebeurtenissen hare leden in den loop van het voorbije jaar kon aanbieden, werd besloten al onze regelmatig geboekte leden voor het jaar 1940 als lid voor het jaar 1941 te noteeren, zonder om vernieuwing van lidgeld te verzoeken. Dientengevolge zullen de lidkaarten 1940 ook voor 1941 dienst doen.

Nieuwe leden kunnen aansluiten mits storting van 10 fr. op postrekening 2321.50 van Flandra Ligo Esperantista, Brussel.

« MEDEDEELINGEN VOOR DEN VLAAMSCHEN ESPERANTIST ».

In 't vervolg ontvangen al onze leden gratis ons noodblad dat regelmatig om de twee maand zal verschijnen. Voorloopig adres voor briefwisseling : Pieter van Humbeekstraat 3, Brussel-West.

ONTSLAG REDACTEUR « FLANDRA ESPERANTISTO ».

Wegens vertrek naar het buitenland zag onze vroegere redacteur zich verplicht als dusdanig ontslag te vragen. Hij richtte een hartelijk schrijven tot het bestuur van Fl. L. E., waarin hij in deze voege van ons afscheid neemt : « Wegens mijn vertrek naar het buitenland zie ik mij verplicht afscheid te nemen, voorloopig althans, van onze trouwe leden en medewerkers, afscheid dat, naar ik hoop, slechts tijdelijk en kortstondig zal wezen. Het redactiewerk van ons blad was voor mij een oprecht genoeg, en het is met leedwezen dat ik noodgedwongen mijn taak voorloopig moet neerleggen ».

Onze oprechte wenschen vergezellen samideano Fr. Van Dooren, en wij drukken den wensch uit, hem binnenkort en even werkzaam en daadvaardig als vroeger, terug in ons midden te mogen begroeten!

JAPAN.

Het land der opgaande zon viert dit jaar het 2600^e jubelfeest zijner stichting. Bij gelegenheid van dit merkwaardig jubileum verscheen in Esperanto-vertaling de officieele geschiedenis van Japan onder de benaming « Japana Kroniko ». De vertaling uit het Chineesch en het Japansch is van de hand van samideano Kyuiti Nohara. Dit omvangrijke geschiedkundig werk verscheen in vijf banden en behelst de geschiedenis van Japan vanaf de stichting van het keizerrijk. Eens te meer wordt hier het bewijs geleverd, dat officieele instanties over de geheele wereld open oog en oor hebben voor de waarde van Esperanto als internationale taal.

NEDERLAND.

De Vereeniging voor Vreemdelingenverkeer van Amersfoort gaf voor 1940 onder de benaming « Hotel en Pensioengids » een omvangrijke geïllustreerde brochure in het licht ten gerieve van toeristen. Op het omslag komen mededeelingen in het Esperanto voor en 12 bladz. zijn in de internationale taal gesteld. Gratis te bevragen bij : Vereeniging t. b. v. h. Vreemdelingenverkeer, Amersfoort.

Tal van groote restaurants laten hun spijskaarten in twee talen drukken (Nederlandsch en Esperanto). Een bordje in de eetzaal met opschrift « Menuo en Esperanto havebla » maakt er de vreemdelingen attent op.

Wij richten ons hierbij niet tot de lauwen onder ons. Deze werden door de gebeurtenissen overweldigd en hebben in hun ontredde-ning alle idealisme den rug toegekeerd. Men zal er zelfs vinden, bereid bij de eerste gelegenheid hun Esperantistische overtuiging af te zweren. Dit kan geen verwondering baren : het ligt in den gang der dingen. Zij zijn de dorre takken die de eerste herfstwinden atrukken en meevoeren, en in het voorjaar 't snoeiwerk vergemakkelijken. Neen, we richten ons uitsluitend tot de overtuigden, voor wie Esperanto méér beteekent dan aangename ontspanning. Alleen voor diegenen, voor wie Esperanto een verheven zaak is, aan dewelke ze zich ook in de toekomst wenschen te wijden, wordt hier verzamelen geblazen.

Voor grootscheepsche propaganda, indrukwekkende reeksen cursussen, groote tentoonstellingen, publieke propagandavoordrachten e. d. zijn nu de tijden ongunstig. Toch willen we niet beweren dat ernstige en weldoordachte actie niet tot eenig resultaat leiden kan : wat afdeeling Brugge bereikte, dat konden toch het meereendeel onzer afdeelingen ! Het komt er op aan den moed hoog te houden!

Zonder afbreuk te doen aan onze overige bedrijvigheid wacht ons echter een heel gewichtige taak, speciaal voor dezen tijd geschikt, nl. onze eigen vervolmaking, onze eigen opwerking tot bekwame en volwaardige Esperantisten. Bekennen we maar, dat de Esperanto-beweging hier te lande niet ten haren voordeele den toets der vergelijking kan doorstaan met de beweging bij onze bureu. Een vergelijking op Esperantogebied tusschen Vlaanderen en rijks-Nederland b.v., zou zeker niet in ons voordeel uitvallen! Tegenover ons geliefhebber en dilletantisme staan hun degelijk uitgebouwde organisaties en hun ernstige prestaties die eerbied afdwingen en gezag inboezemen. Te veel onder onze leden — nu we toch onze gebreken onder het kijkglas nemen ! — wanen zich volslagen Esperantisten na een begincursus te hebben gevolgd en in het converseeren eenige bedrijvigheid te hebben opgedaan. Hoeveel hunner echter hebben één boek van Dr. Zamenhof met aandacht gelezen, één werk over de geschiedenis van Esperanto geraadpleegd of volgen belangstellend de Esperanto-literatuur? Hun kennis is eerder oppervlakkig. Ze komen er toe een buitenstaander te verbluffen, niet te overtuigen ! Dergelijke toestanden hebben een nadeeligen terugslag op onze beweging.

Sommigen zullen misschien geërgerd opkijken bij het lezen van het voorgaande : ze staan immers sinds jaar en dag in de beweging. Zich ergeren is hier echter schuld bekennen! Anderen zullen zich afvragen of ze op zichzelf zijn aangewezen, om uit te maken hoever ze staan. Een examen is wel een gewenschte proef, maar bij gebrek hieraan stellen we volgende vraag als maatstaf voor : « Bezit en gebruik ik regelmatig Plena Vortaro ? ». Hoeveel dergenen die dit lezen kunnen hierop bevestigend antwoorden? Leggen we er althans den nadruk op, dat niet het doel, maar het streven van het grootste belang is! Dit streven vergt eenige inspanning, maar zal ons ook veel heerlijke en verheven oogenblikken verschaffen, waarvan ieder, in deze omstandigheden, zoo scherp de behoefte aanvoelt.

De gunstige tijden, die onafwendbaar op de huidige donkere periode zullen volgen, moeten ons paraat vinden. Daarom, ter studie! Ieder lid van Fl. L. E. een volwaardig Esperantist!

Flandra Esperanto-Instituto

Vereeniging zonder winst oogmerken. (Staatsblad 20-12-1930, akte 1227)
Postrekening : 3268.51 Adres : P. van Humbeekstr. 3, Brussel-West

De huidige toestanden bemoeilijken ten zeerste de regelmatige bevoorrading van onzen boekendienst. Met sommige landen werd alle postverkeer stopgezet, met andere werden de betrekkingen terug normaal. Toch werden tot op heden onze bestellingen door de Nederlandsche uitgevers niet uitgevoerd. Bij gevolg blijven we, voorloopig althans, haast geheel op eigen voorraad aangewezen. Onze voorraad is gelukkig vrij aanzienlijk en biedt nog een rijke keus aan Esperantowerken.

Daar onze catalogus 1940 ook werken vermeldt bij onzen boekendienst niet meer voorhanden, publiceeren we hier een eerste lijst boeken bij F. E. F. voorradig.

Leden van den Vlaamschen Esperantistenbond ontvangen hun bestellingen franco. **Afdelingen** genieten bovendien 20 % korting op onze fondsuitgaven (in onderhavige lijst met * gemerkt). Andere cliënten dienen bij hun bestellingen 10 % te voegen voor port en verpakking.

LEERBOEKEN.

- Het Esperanto in tien lessen.** A. J. Witteryck (80 blz.).
Nieuwe verbeterde uitgave van dit gekende leerboek ing. fr. 5.00
- ***Leerboek voor Esperanto.** Dr. F. Zilagyi (100 blz.).
Met controleblad voor zelfstudie. Luimig geïllustreerd ing. fr. 10.00
- Ellernu !** Progresia Kurso. Dr. F. Zilagyi (112 blz.).
Vervolg op het voorgaande. Geheel in E. voor gevorderden. ing. fr. 16,00
- Tra la Labirinto.** F. Faulhaber (3e druk, 340 blz.).
Handleiding in het Nederlandsch voor cursusleiders geb. fr. 36.00
- Cours Pratique d'Esperanto** (4e édition, 232 p.).
Cours élémentaire et supérieur illustré ing. fr. 10.00

WOORDENBOEKEN.

- ***Zakwoordenboekje** N.-E. en E.-N. G. Debrouwere (80 blz.).
Vertaling der meest gebruikelijke woorden. Voor beginners. ing. fr. 2.50
- Zakwoordenboekje** E.-N. en N.-E. Schidlof (3e druk, 575 blz.).
Vert. der woorden die in de omgangstaal meest voorkomen. geb. fr. 25.00
- Beknopt Woordenboek** E.-N. en N.-E. Van Straaten (358 blz.).
Een degelijk woordenboek. Sterk aanbevolen geb. fr. 40.00
- Woordenboek** E.-N. en N.-E. Van Straaten (2e druk, 686 blz.).
Het meest volledig vertalend woordenboek geb. fr. 80.00
- Plena Vortaro de E.** Prof. Grosjean-Maupin (2e druk, 512 blz.).
Het waardevolste woordenboek. Verklarend, geheel in E. geb. fr. 70.00
- Vocabulaire de Poche.** F.-E. et E.-F. Bastien (125 p.).
Traduction des mots usuels à l'usage des débutants ing. fr. 4.00
- Dictionnaire complet** E.-F. et F.-E. Prof. Grosjean-Maupin.
Ouvrage remarquable en deux vol. (2e édition, 934 p.) geb. fr. 35.00

VLAAMSCHE ESPERANTISTEN
bestellen bij hun eigen boekendienst !

OORSPRONKELIJKE ESPERANTO-LITERATUUR.

- ***La Aventuroj de L. R. M. Stultulof la X-a.** F. V. Dorno (64 blz.).
Een luimige satire ing. fr. 4.00
- Anni kaj Monmartre.** Raymond Schwartz (125 blz.).
Van de hand van onzen beroemden satiricus ing. fr. 6.00
- La Stranga Butiko.** Raymond Schwartz (125 blz.).
Humorvolle verzen en dito illustraties ing. fr. 6.00
- Juneca Ardo.** N. Bartelmes (120 blz.).
Een merkwaardig auto-biografisch jeugdverhaal ing. fr. 8.00
- El la Verda Biblio.** I. Lejzerowicz (104 blz.).
Een humoristische kijk op de Esperantobeweging geb. fr. 11.00
- Printempo en la Aŭtuno.** Julio Baghy (114 blz.).
Een meesterlijk geschetste idylle ing. fr. 12.00
- Je la Nomo de l' Vivo.** E. Izgur (224 blz.).
Lyrische fragmenten, kunstig geïllustreerd ing. fr. 12.00
- Cu Li? Dr. Valienne** (2^e druk, 204 blz.).
De eerste in Esperanto verschenen origineele roman ing. fr. 15.00
- Maria kaj la Grupo.** Emba (174 blz.).
Het wel en wee eener Esperantistenvereeniging geb. fr. 24.00
- Turstrato 4.** Hans Weinhengst (174 blz.).
De lotgevallen van een arbeidersgezin geb. fr. 24.00
- Viktimoj.** Julio Baghy (238 blz.).
De meest gelezen origineele Esperanto-roman ing. fr. 25.00
- Sur Sanga Tero.** Julio Baghy (264 blz.).
Een aangrijpend oorlogsverhaal ing. fr. 35.00

Verheugend nieuws over de "Romanserio",

Ieder Esperantist en voornamelijk onze boekenvrienden zullen het besluit betreffend het verder uitgeven der prachtige en waardevolle werken, gekend onder de benaming « Romanserio », als een heuglijke tijding begroeten.

De « Romanserio » voorzag voor 1940 zes werken, waarvan er destijds reeds twee verschenen en het derde met spanning werd tegemoetgezien, niet alleen omdat met dit derde werk het premieboek voor vroegtijdige inschrijvers zou verzonden worden, maar voornamelijk omdat het hier een speciale prachtuitgave gold van « La Batalo de l' Vivo », een werk van den wereldberoemden auteur Ch. Dickens in Esperanto-vertaling van Dr. Zamenhof zelf! De tragische gebeurtenissen van Mei kwamen dit opzet vrijdelen. Onlangs is dit lang verbeide werk dan toch van de pers gekomen. Het hoeft geen betoog, dat de inschrijvers op de serie in Vlaanderen reikhalzend naar de ontvangst van dit prachtboek uitzien !

FLANDRA ESPERANTO-INSTITUTO V. Z. W.
wendt gebeurlijke baten aan voor propaganda-doeleinden

Xle Congres van Flandra Ligo Esperantista

BRUSSEL, 11-12 MEI 1940.

Toen we, 'n paar dagen vóór Pinksteren, met koortsige haast de laatste schikkingen troffen om het succes van onze 11^e jaarvergadering te verzekeren en de laatste hand legden aan het voorbereidend werk van ons programma — dit laatste had ons heel wat hoofdbreking gekost : alles diende in recordtempo samengesteld, haast geïmproviseerd — bevroeden wij geenszins, dat op den vooravond van ons congres het oorlogsgeweld over Vlaanderen zou losbarsten.

Met voldoening hadden we in het meinumner van ons bondsblad dit programma gepubliceerd, en met genoeg een eerste lijst van inschrijvers laten verschijnen. Alles wees er op dat onze inspanning, spijs alarmeerende geruchten, met wellukken zou worden bekrond. Het noodlot heeft er anders over beschikt. Toch past hier een woord van dank aan al diegenen die ons bereidwillig hun medewerking hadden toegezegd. Vermelden we hier in 't bijzonder het Brusselsch Esperanto Zangkoor, onder leiding van samideano F. W. Buenting, en het tooneelgezelschap van afdeling Turnhout van den Vlaamschen Esperantistenbond, onder leiding van Rik Nuyts, die zich reeds heel wat inspanning hadden getroost.

In het meinumner van ons bondsblad lieten we een kleine mededeeling verschijnen, waarin werd bekend gemaakt dat bij eventueel niet doorgaan van ons congres de gestorte gelden zouden worden terugbetaald, uitgezonderd de kleine inschrijvingsom van 5 fr., dit laatste om gedane onkosten te helpen dekken. De penningmeester van ons 11e congres deed het noodige, zoodat de betrokken inschrijvers terug in het bezit kwamen van de gelden voor hotelkosten en eetmalen bestemd.

Volledigheidshalve publiceeren wij hier de tweede en laatste lijst van inschrijvers. Het inrichtend comité van ons volgend congres wenschen we meer geluk dan óns te beurt viel!

TWEEDE EN LAATSTE LIJST VAN INSCHRIJVERS

71. Dekesel M., Leuven; 72. Dhaveloos G., Tielt; 73. Boon H., Brussel; 74. Van Diest G., Tervuren; 75. Mellaerts J., Tervuren; 76. Noé Rom., Tervuren; 77. Noé Raym., Tervuren; 78. Jone G., Borgerhout; 79. Smet Adr., Berchem (Antw.); 80. Van Noten L., Berchem (Antw.); 81. Mertens R., Berchem (Antw.); 82. Renneboog J., Aalst; 83. Neirinck Edm., Aalst; 84. Roozen F. R., Aalst; 85. Roozen F. R., Aalst; 86. Sleeuwagen A., Aalst; 87. Callebaut M. J., Aalst; 88. De Cock P., Aalst; 89. De Kegel R., Aalst; 90. Boudens L., Kortrijk; 91. Buenting F. W., Brussel; 92. De Boes G., Ronse; 93. De Boes G., Ronse; 94. Geenens M., Ronse; 95. Geenens M., Ronse; 96. Rousseau M., Ronse; 97. Van Wambeke P., Ronse; 98. Nolle W., Roeselare; 99. Calluwaert J., Brussel; 100. Cognie A., Harelbeke; 101. Decavele D., Harelbeke; 102. Van Deun J., Borgerhout; 103. Bernaert A., Lier; 104. Daneels L., Breedene; 105. Robaye M., Breedene; 106. Germonprez M. T., Nieuwpoort; 107. Schepens Bl., Weiteren; 108. Maes M., Tielt; 109. Maes Fl., Tielt; 110. Dalle M., Pittem; 111. Galle Fr., Zwevezele; 112. Ackaert M., Brugge; 113. De Coene P., Mons; 114. Vincke M., Brugge; 115. Vercammen L., Mechelen; 116. Gasten M., Aarschot; 117. Verdeyen J., Herent; 118. Van Durme N., Oude-God.

Het Inrichtend Comité.

• Esperanto-nieuws van hier en elders

AFDEELING BRUGGE.

Deze bedrijvige vereeniging liet zich geenszins door de moeilijke tijdsomstandigheden afschrikken en richtte dezen winter een cursus in voor een vijftiental belangstellenden. Bij middel der plaatselijke pers werd voor de noodige richtbaarheid gezorgd. Cursusleider was Drs. F. Roose, onze ijverige medewerker.

Wij vestigen hier de aandacht onzer afdelingen op het feit, dat het inrichten van Esperanto-cursussen geenszins verboden is.

AFDEELING BRUSSEL.

De leden worden dringend verzocht aanwezig te zijn op 27 Maart, te 20 uur, in 't Vlaamsch Huis, Groote Markt.

ESPERANTO EN TOONEEL.

Het blijspel « Levu la Manojn » van de hand van Fr. Van Dooren, gewezen redacteur van « Flandra Esperantisto », dat met groot succes bij gelegenheid van het tweede lustrumcongres van den Vlaamschen Esperantistenbond in de zaal « Chatelet » te Antwerpen werd opgevoerd door het flinke tooneelgezelschap van afdeling Turnhout, verscheen in Nederlandsche vertaling uitgegeven door de zorgen der Tooneelbibliotheek van Jos. Janssens, Kruikstraat 14, Antwerpen.

Dit tooneelstuk oogst nu veel succes in de tooneelzalen van het Vlaamsche land, waar het in 't Nederlandsch wordt opgevoerd.

ESPERANTO-CORRESPONDENTIE.

Uit Nederland bereikt ons het verheugend nieuws, dat de correspondentie in Esperanto terug werd toegelaten met de landen met regelmatigen postdienst : Duitschland en de door Duitschland bezette gebieden (Frankrijk uitgezonderd), de neutrale en niet-oorlogvoerende landen.

Brieven, kaarten, zelfs prentbriefkaarten werden terug toegelaten. Het verbod betreffend het verzenden van bladen, drukwerken, boeken en tijdschriften in Esperanto werd reeds vroeger opgeheven. Er wordt echter op aangedrongen duidelijk te schrijven en kaarten in de internationale taal gesteld, met het opschrift « Esperanto » te voorzien.

Deze regeling geldt niet voor België, waar het gebruik van Esperanto voor briefwisseling en bladen voorloopig verboden blijft.

ESPERANTO IN NEDERLAND.

In Nederland verschijnen terug volgende bladen : « La Praktiko », « Juna Vivo », « Nederlanda Esperantisto », « Laborista Esperantisto » en « Dia Regno ». Op 1 December 1940 verscheen een oorlogsnummer van « Heroldo de Esperanto ».

De landelijke organisaties : LEEN, FLE, NCEV, NEG, NK, NOSOBE hebben hun bedrijvigheid hernomen. Hun afdelingen vergaderen terug regelmatig. Door « Tutmonda Junular-Organizo » werden met succes een twaalfstal cursussen voor kinderen ingericht.

Einde 1940 werden onder officieel toezicht Esperanto-examens voor diploma A en B afgenomen. De examencommissie zal in 1941 haar werkzaamheden voortzetten onder ministerieel toezicht.

ADRESVERANDERING VAN IEL.

Ten gevolge van de oorlogsgebeurtenissen werd het hoofdkantoor van « Internacia Esperanto-Ligo » naar Stockholm overgebracht. Adres bij ondervoorzitter E. Malmgren, Box 698, Stockholm I, Zweden.

NATIONAAL ESPERANTO-CONGRES IN HONGARIJE.

Op de Pinksterdagen 1940 werd in Kalocsa het 14^e congres gehouden van de Hongaarsche Esperanto-federatie waaraan 300 personen deelnamen. De Hongaarsche regering liet zich officieel vertegenwoordigen en graaf Julio Zichy, aartsbisschop van Kalocsa, patroneerde deze belangrijke Esperanto-gebeurtenis die hij bovendien met zijn aanwezigheid opluisterde.

BIJ HET VERSCHIEDEN VAN DRIE VOORAANSTAANDE ESPERANTISTEN.

Op 13 Augustus overleed te Hilversum, **Dreves Uitterdijk**, gewezen schoolhoofd en baanbreker van Esperanto in Nederland. Reeds ten jare 1901 gaf hij het eerste leerboek voor Nederlandschtaligen in 't licht, nl. : « Volledig Leerboek voor Esperanto ». Kort daarop stichtte hij het blad « Holanda Pioniro ». Na den wereldoorlog was hij redacteur-uitgever van « Wereldtaal » en « Holanda Esperanto-Pioniro ». Van zijne hand verscheen nog menig leer- en oefenboek, alsook een vertalend woordenboek. Afgestorvene was lid van het « Lingva Komitato » en voorzitter der Esperanto-Examencommissie voor Nederland. Met onverwoestbaar optimisme bezielde en steeds bereid offers te brengen voor de Esperanto-zaak, heeft Dreves Uitterdijk zijn geheele leven — hij overleed op vierenzeventigjarigen ouderdom — in dienst gesteld der wereldtaalgedachte. Onze noorderburen betreuren in hem « den vader der Esperanto-beweging in Nederland ».

In Italiaansch Oost-Afrika overleed op vijfenvijftigjarigen ouderdom **Modesto Eugenio Carolli**, italiaansch franciscaner, gunstig gekend in de katholieke middens om zijn groote bedrijvigheid voor Esperanto. Als bekwaam cursusleider en als auteur van veelgelezen werkes in de internationale taal, alsook om zijn verheven predicaties, gehouden ter gelegenheid van internationale Esperantocongressen, werd hij alom geacht als een vooraanstaande persoonlijkheid der Esperantobeweging.

In Juni 1940 overleed in Frankrijk, waar hij zich sinds 1938 gevestigd had, **Vilhelmo Bleier**, eigenaar der gekende Esperanto-uitgeverszaak « Literatura Mondo ». Niet minder dan een zeventigtal Esperantowerken, w. o. zeer omvangrijke, werden door haar en onder leiding van afgestorvene in het licht gegeven. Niet alleen brochures, ook internationale Esperanto-tijdschriften werden door « Literatura Mondo » uitgegeven te Budapest waar deze zaak werd opgericht. Een merkwaardig letterkundig blad, dat onder dezelfde benaming verscheen, telde haast alle Esperanto-auteurs van naam onder haar medewerkers.

FONDS RECTOR SAM JANSSON.

Sam Jansson, in leven rector van het beroemde Beskow-liceum te Stockholm, overleed einde 1939. Zijn verscheiden beteekent een onherstelbaar verlies voor de Zweedsche Esperanto-beweging. Als bestuurder van een voorname inrichting voor middelbaar onderwijs, wist hij in de leidende Zweedsche kringen een warme sympathie voor Esperanto te wekken. Vermelden we hier terloops, dat een der zweedsche prinses (Karel, broeder van wijlen koningin Astrid), in een der talrijke Esperantocursussen van rector Jansson, de internationale taal studeerde.

Om de gedachtenis van den betreurden afgestorvene te eren, besloot het Zweedsch Esperanto-Instituut tót de oprichting van een speciaal fonds.

ESPERANTO-RADIOUITZENDINGEN.

Spijts de oorlogsgebeurtenissen maakt de Italiaansche radio verder gebruik van Esperanto voor haar uitzendingen bestemd voor het buitenland. Zooals vroeger verschijnt in Esperanto en in brochure-vorm het volledig gecommenteerd programma dezer uitzendingen.

Het radiostation van Rosario zendt elken Woensdag berichten uit over de internationale Esperanto-beweging.

VLAAMSCHE ESPERANTISTENBOND

(Fl. L. E. — Flandra Ligo Esperantista — Fl. L. E.)

VOORZITTER : **Dr. Th. Van Gindertaelen**, Stefaniestraat 44, Antwerpen.

ONDERVOORZITTER : **G. Baumers**, Korte Veldstraat 35, Turnhout.

SECRETARIS : **G. Debrouwere**, Magdalenstraat 29, Kortrijk.

PENNINGMEESTER : **A. De Keyzer**, Vlaamsche Steenweg 70, Brussel.

POSTREKENING : 2321.50 van **Flandra Ligo Esperantista**, Brussel.

MEDEDEELINGEN VOOR

DEN VLAAMSCHE ESPERANTIST

2.

MAART-APRIL

1941

WAT WIJ WILLEN

Met menige moeilijkheid heeft de voorstander van Esperanto, bij zijn propagandistisch optreden, af te rekenen. Immers, heel wat vooroordeel en menige misvatting heerschen omtrent onze zaak. Niet-Esperantisten zijn doorgaans over ons doel en streven eenzijdig, onvolledig, verkeerdelijk of in 't geheel niet ingelicht. Verkiezelijk is dan nog het laatste geval, dat het voorafgaandelijk rechtzetten van verkeerde opvattingen uitsluit.

Hoe komen buitenstaanders nu aan de zonderlingste, ja soms meest tegenstrijdige denkbeelden over Esperanto? Eenvoudig omdat ze de activiteit van **sommige** Esperantisten of Esperantistenverenigingen met ESPERANTO verwarren of vereenzelvigen. Ze denken analogisch en komen dienovereenkomstig tot waarlijk verbluffende gevolgtrekkingen.

« Esperantist wordt genoemd ieder die de taal Esperanto beheerscht en gebruikt, om 't even voor welk doel hij deze taal aanwendt » zoo luidt o.a. art. 5 van « Deklaracio pri Esperantismo ». Verklaring door de auteur van Esperanto persoonlijk voorgelegd, en aangenomen op het eerste universeel Esperantocongres (Boulogne-sur-Mer, Augustus 1905).

Overduidelijk blijkt uit deze aanhaling, dat Esperanto ('n taal dus 'n middel) door zijn al dan niet georganiseerde beoefenaars (Esperantisten) voor allerlei doeleinden, en om velerlei en soms meest uiteenlopende beweegredenen, kan worden aangewend. Dit is dan ook het geval, want evenals geen enkele plaats op onze aarde kan worden genoemd waar Esperanto geen beoefenaars telt, kan ook geen enkele tak der menschelijke bedrijvigheid worden aangehaald waarin niet Esperanto zijn toepassing vindt.

Niet **alle** Esperantistenverenigingen wijden zich dus **uitsluitend** aan de propaganda voor Esperanto. Bij middel der internationale taal beijveren zich sommige organisaties b.v. een godsdienstige, wijsgeerige of politieke overtuiging te verspreiden of geloofs- en partijgevoelen internationaal te groepeeren; andere bewegen zich op vakkundig terrein, enz. Treft daarom, van Esperanto-oogpunt uit, deze organisaties eenig verwijt? Geenzins. Ze stellen immers Esperanto in de practijk, en al is bij hun het verspreiden der internationale taal ondergeschikt aan andere belangen, toch komt hun werking de gemeenschappelijke zaak ten goede.

Evenals alle talen is Esperanto gemeengoed, het gebruik ervan aan iemand ontzeggen is ongerijmd, even ongerijmd is het de persoonlijke overtuiging van een Esperantist of van een bepaalde Esperantistenvereniging aan het intrinsieke Esperanto te willen toekennen!

Het gebruik op elk gebied en voor alle doeleinden is, evenals haar verspreiding over de geheele aarde, de beste waarborg voor het voortbestaan der internationale taal. Wat de Esperantisten en Esperantovereenigingen in hun verscheidenheid verbindt, is het feit dat ze in Esperanto gevonden hebben: het ideale vehikel voor den geest op internationaal gebied.

Het meerendeel der Esperantistenverenigingen beweegt zich echter op louter Esperantogebied, d.i.: zij beperken zich tot het verspreiden van Esperanto. Zoo ook onze organisatie, Flandra Ligo Esperantista, die zich tot hoofddoel heeft gesteld de kennis der internationale taal onder de Vlamingen te bevorderen. We doen dus aan Esperantisme, en wat hieronder wordt verstaan vinden we in art. 1 van de reeds vernoemde « Deklaracio ». Het Esperantisme is nl. het streven, het gebruik van Esperanto als internationale taal te bevorderen, zonder deze taal te willen opdringen voor de innerlijke aangelegenheden der volkeren.

Het Esperantisme heeft steeds gansche scharen altruistische ijverars bezield, die, met het oog op al het goede, dat voor het mensdom kan voortspruiten uit het algemeen aanvaarden van een neutrale taal als tweede taal voor ieder en voorbehouden voor de betrekkingen op internationaal gebied, er hun levensdroom en hoogste ideaal van hebben gemaakt. Wat al vijandschap en haat uit de wereld zou worden geholpen door het definitief onmogelijk maken van elk taalimperialisme, en wat al praktisch nut en voordeel het algemeen aanvaarden van Esperanto aan de volkeren brengen kan, hoeft geen betoog. De talenverscheidenheid was steeds een bron van ongemak, een hindernis voor ons materieel en geestelijk welzijn. Als een paal boven water staat dit onloochenbaar vast. Het meerendeel der geestelijke schatten, de parels van het menselijk intellect op wetenschappelijk en letterkundig gebied blijven, dank zij Babel, voor menigeen ontoegankelijk. Zeker, de taal is het hoogste kenmerk van een volk en tevens zijn duurzaamste bezit. Er aan tornen brengt slechts onheil teweeg. Daarom bouwen wij, Esperantisten, aan een zaak die niet tegen de nationale talen is gericht, maar naast hen een aanvullende, alhoewel zeer gewichtige rol wil vervullen.

Dat wij de oplossing van het vraagstuk der internationale taal niet aan een wisselvallige machtconjunctuur wenschen over te laten of ermede wenschen te verbinden, zooals opportunistische voorstanders van deze of geene natuurtal doen, maar een oplossing voorstaan die niet voor enkele decennia maar eens vooral dit probleem uit de wereld wil helpen — oplossing die we onder volgende woorden formuleeren: « De nationale talen voor gebruik in eigen taalgebieden en het neutrale Esperanto voor internationale betrekkingen » — is onze heerlijke, maar tevens zware taak.

Moge een klaar besef, omtrent streven en betrachtingen, de Vlaamsche Esperantisten er toe aanzetten met diepen ernst en met de vereischte daadvaardigheid, ook in deze benarde tijden de noodige actie te voeren.

Mededeelingen van het Bestuur

« MEDEDEELINGEN VOOR DEN VLAAMSCHEN ESPERANTIST ».

We wenschen dank te zeggen aan de leden en afdelingen die spontaan na de ontvangst van het eerste nummer van ons noodblad, hun instemming hebben betuigd met onze hernomen werking of hun steun beloofden onder vorm van intense propaganda voor onze vereeniging. We hopen dat dit geen ijdele beloften zijn, maar aange-gane verbintenissen waar we op rekenen kunnen!

Wij veronderstellen ook dat nagenoeg al onze afdelingen nu terug regelmatig vergaderen en tot het inrichten van cursussen besloten hebben voor a.s. winter. Om onze werfactie te voeren hebben we nog het heele zomerseizoen vóór ons; kunnen we ons den tijd te nutte maken, dan is het succes van onze winterleergangen verzekerd. Vergeten we hierbij niet, dat persoonlijke propaganda de beste vruchten afwerpt.

Onzerzijds zal het ons niet aan werklust ontbreken om onze taak naar best vermogen te blijven vervullen. Wij wenschen echter regelmatig op de hoogte te worden gesteld van de bedrijvigheid in de afdelingen. Men verliese niet uit 't oog, dat slechts de regelmatige medewerking van plaatselijke berichtgevers ons in de mogelijkheid stelt een trouw beeld op te hangen der huidige Esperanto-beweging in Vlaanderen.

De heer E. Cortvriendt neemt voorloopig de redactie van ons noodblad waar. Adres voor briefwisseling: Piet van Humbeekstraat 3, Brussel-West.

HONGARIJE.

Het officieele programma der leergangen in vreemde talen door de stad Budapest ingericht, vermeldt o.a. Esperanto. Deze cursussen in de internationale taal, die verleden winter in de hongaarsche hoofdstad plaats grepen, stonden onder toezicht van prof. Mihalik, voorzitter van de Hongaarsche Esperanto-Federatie.

Elken Maandag en Donderdag wordt door de hongaarsche radio-omroep, zendstation Budapest I, 550 m., om 21,20 u. M. E. T., in Esperanto uitgezonden in het kader van het programma bestemd voor buitenlandsche luisteraars.

ITALIE.

In ons vorig nummer konden we met genoegen mededeelen dat de italiaansche radio-omroep opnieuw van Esperanto gebruik maakt. Nu verkeeren we in de mogelijkheid te preciseren dat het hier een toeristische kroniek betreft, die elken Zondag door Rome 2 R 014 en Rome 2 R 015 in de internationale taal wordt uitgezonden.

JOEGO-SLAVIE.

Door Dr. Zivković, befaamd geleerde, werd onlangs een wetenschappelijk werk in 't licht gegeven betreffende het ontstaan van den mensch. Om dit belangrijk boek ook voor wetenschappelijke kringen in het buitenland genietbaar te stellen, volgt in vernoemd werk een uitvoerig résumé in Esperanto.

Flandra Esperanto-Instituto

Vereeniging zonder Winstoogmerk (Staatsblad 20-12-1930, Akte 1227)
 Postrekening : 3268.51 Adres : P. van Humbeekstr. 3, Brussel-West

De huidige toestanden maken de bevoorrading van onze boekendienst in het buitenland voorloopig totaal onmogelijk. Dientengevolge blijven we geheel op eigen stock aangewezen. Onze voorraad is gelukkig vrij aanzienlijk en biedt nog een rijke keus aan Esperantowerken. Hier publiceeren we een tweede lijst boeken bij F. E. I. voorhanden.

Leden van den Vlaamschen Esperantistenbond ontvangen hun bestellingen franco. Afdelingen genieten bovendien 20 % korting op onze fondsuitgaven (in onderhavige lijst met * gemerkt). Andere klanten dienen bij hun bestellingen 10 % te voegen voor port en verpakking.

PROPAGANDA, BEWEGING, GESCHIEDENIS EN ORGANISATIE.

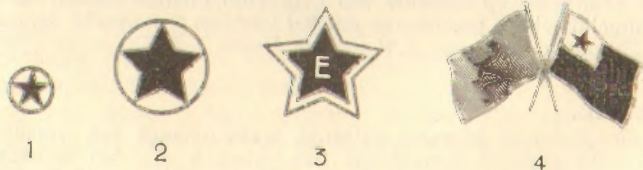
*Waarom Esperanto? E. Cortvriendt (2 ^e druk, 24 blz.). Een uitstekend betoogsschrift geschikt voor ruime verspreiding.	fr. 1.00
Op de Bres voor Esperanto. G. J. Bontje (44 blz.). Een veelzijdig en overtuigend pleidooi voor Esperanto	fr. 2.50
Inleiding tot Esperanto. Rollet de l'Isle-M. Jaumotte (84 blz.). Een schat gegevens omtrent taal en beweging	fr. 5.00
La Esperanto-Klubo. E. Malmgren (48 blz.). Deze brochure leert ons een groep oprichten en leiden	fr. 4.50
Historio de Esperanto. K. Brüggeman (160 blz.). Een waardevol werkje, uiterst gedocumenteerde inhoud	fr. 3.00
Gvidilo tra la Esperanto-Movado. G. De Bruin (76 blz.). Een veelzijdige gids voor den Esperantist	fr. 8.00
Historio kaj Organizo de la E-Movado. Isbrücker (56 blz.). Een practisch werkje met vragenlijst ten gerieve van examinandi.	fr. 14.00
Ora Libro de la Esperanto-Movado. V. Bleier-E. Cerse (224 blz.). Uitgegeven ter gelegenheid van het gouden jubileum van E. De waardevolle inhoud is rijk geïllustreerd. Gebonden	fr. 24.00

PROPAGANDA-ARTIKELEN.

*Postpapier « Esperanto, Lingvo Internacia »	fr. 0.10
*Briefkaarten « Esperanto, Lingvo Internacia »	fr. 0.10
*Prentbriefkaarten met beeltenis van Dr. Zamenhof	fr. 0.25
*Potlooden « Esperanto » (merk « Hardtmuth »)	fr. 1.00
*Esperanto-fietswimpel	fr. 5.00
*Zamenhof-Beeltenis (lino 16 × 24 cm.)	fr. 5.00
Zijden bladwijzer (met ingeweven beeltenis van Dr. Zamenhof)	fr. 5.00

*Herkenningsteekens :

Nr. 1 speld	fr. 2.50
Nr. 2 voor dame of heer	fr. 3.00
Nr. 3 voor dame of heer (ook hanger)	fr. 3.50
Nr. 4 gekruiste vlagjes	fr. 4.00

Werkelijke grootte.

VERTAALDE LITERATUUR.

Ukeltitaj Noveloj. L. Baekelmans-J. Van Schoor L. K. (84 blz.). Een keur van acht novellen	ing. fr. 7.50
La du Amatinoj. A. de Musset-J. Van Schoor L. K. (110 blz.). Een typisch werk van den grooten franschen auteur	ing. fr. 9.00
Rakontoj pri Nederlando. G. Duhamel-R. Dupuis (60 blz.). Een prachtwerkje naar inhoud en naar voorstelling	ing. fr. 9.00
La brava Soldato Ŝvejk. J. Hasek-J. Stadler (152 blz.). Een merkwaardige satyre	ing. fr. 9.00
Se aŭskultas la Animo. G. Gezelle-H. Vermuyten (48 blz.). Gezelle's kleurrijke taal meesterlijk vertaald	ing. fr. 10.00
La Ringo de la Generalo. S. Lagerlöf-St. Engholm (126 blz.). Een boeiend verhaal van de groote zweedsche schrijfster	ing. fr. 14.00
Jimmie Higgins. U. Sinclair-K. Fröding (376 blz.). Het avontuurlijk wedervaren van een vrijwillig soldaat	ing. fr. 15.00
La fera Kalkanumo. J. London-G. Saville (364 blz.). De strijd tegen oligarchie in boeiende romanvorm	ing. fr. 15.00
Gijsbrecht van Aemstel. J. Van Den Vondel-J. Isbrücker (82 blz.). Een klassiek nederlandsch werk, vlot vertaald	ing. fr. 16.00
Mia Vojaĝo en Sovetio. A. Slonemski-Grenkamp (144 blz.). Een lezenswaardige reportage van een opmerksaam auteur	geb. fr. 18.00
Jane Eyre. Charlotte Brönte-H. J. Bulthuis L. K. (495 blz.). Een groote roman, vlot vertaald	ing. fr. 24.00
Pallierter. F. Timmermans-Jan Van Schoor L. K. (192 blz.). Een Breugheliaansch loflied aan het leven	geb. fr. 28.00
Tri Homoj en Boato. J. Jerome-Badash (256 blz.). Een ware gebeurtenis vol avontuur	geb. fr. 29.00
La Leono de Flandrujo. H. Conscience-H. J. Bulthuis L. K. (312 blz.). Het beroemde Vlaamsche epos	geb. fr. 32.00
Imperiestro kaj Galileano. H. Ibsen-H. J. Bulthuis L. K. (276 blz.). Een geschiedkundig toneelwerk van den beroemden noorschen schrijver	geb. fr. 32.00
Palaco de Dangers. M. Wagnalls-E. S. Payson (206 blz.). Een hofintrige onder Lodewijk XV	geb. fr. 36.00
Romano de San Michele. Axel Munthe-Jenny Weleminsky (511 blz.). Een groote moderne roman	geb. fr. 50.00

" Romanserio 1940 "

Nog vóór de meigebeurtenissen ontvingen de inschrijvers op deze serie « La Lanternisto » en « Judoj sen Mono », de twee eerste nummers van de zes aangekondigde werken. In het vorig nummer van ons orgaan hadden we het genoegen aan de belangstellenden te kunnen mededeelen dat eindelijk het derde werk « La Batalo de l'Vivo » van de pers kwam. Het geldt hier een speciale uitgave door de afbeeldingen geïllustreerd die de oorspronkelijke engelsche uitgave verluichten.

Sommige inschrijvers ontvingen dit derde nummer, samen met het premieboek voor vroegtijdige inschrijvers « La Nekonata Konato ». Wij zeggen sommige, want alle inschrijvers hier in Vlaanderen mochten zich niet in de goede ontvangst van deze mooie werken verheugen. Bij de uitgevers verzochten we dienaangaande om inlichtingen, echter zonder resultaat. In de veronderstelling, dat iets

niet in orde is met het postverkeer, kunnen we voorloopig slechts aamaden geduld te oefenen tot dit terug normaal wordt.

OP NIEUWE BANEN

Het einde der tragische gebeurtenissen van Mei 1940 luidde tevens voor ieder een nieuwe periode in. Sinds klinkt 't allenkante het ordewoord : zich aanpassen ! Of dit iets met Esperanto te maken heeft ? Welnu, we denken van wel.

Ondergeteekende is van oordeel, dat onze plaatselijke Esperantistenverenigingen bijna zonder uitzondering niet aan de fundamentele eisch van **stevigheid** beantwoordden die aan elke degelijk georganiseerde vereniging ten grondslag moet liggen. Welke groep men ook kritisch onder 't oog nam, haast overal trof ons eenzelfde wanordelijk verschijnsel : zorgeloosheid en gebrek aan ernst bij de leden, onverantwoordelijkheid en mangel aan daadvaardigheid bij de besturen. De vergaderingen werden bezocht meer uit zucht tot tijdverdrijf dan met het doel zich ernstig met Esperanto in te laten. Kortom, de geest in onze afdelingen was beslist niet zooals 't hoort. Wenschen we waarlijk in Vlaanderen organisaties op te bouwen, ons doel en streven waardig, dan is een kentering dringend noodzakelijk. Onze verenigingen hernemen nu stilaan hun bedrijvigheid; o.i. is het dan ook **nu** het geschikte oogenblik om nieuwe opvattingen in toepassing te brengen.

Eerst en vooral een woord over de propaganda. Niet overal en niet ten allen tijde kan onze zaak met vrucht worden gepropageerd. We moeten ons bij voorkeur wenden tot die personen en kringen waarvan we met recht meenen te mogen veronderstellen dat bij hen een ware belangstelling voor Esperanto kan worden gewekt. Onze propaganda geschiede natuurlijk met ernst, tactvol en zonder in overdrijving te vervallen.

Wat de cursussen betreft, dient er voor gezorgd dat deze zooveel mogelijk in scholen of ten minste in geschikte lokalen doorgaan. Zeker en vast beginnen we geen cursus alvorens de leerlingen op de hoogte werden gebracht omtrent Esperanto, doel en streven van het Esperantisme, huidige verspreiding en toepassing der internationale taal, de georganiseerde beweging en onze Vlaamsche Esperantistenbond. Dit alles voor zooverre de nieuwelingen niet bij middel van een degelijk ingerichte propaganda-avond voor onze taak werden gewonnen. In ieder geval zijn hier onontbeerlijk : een korte voordracht, een aangepaste tentoonstelling en ter verspreiding een geschikte propagandabrochure. Beslist verkeerd is het, met overdrijving van de « gemakkelijkheid » van Esperanto te gewagen. Vergeten we nooit dat Esperanto een **taal** is, en als zoodanig in geen handomdraai kan worden aangeleerd. Het zal aan nieuwelingen heel wat ontgoocheling besparen !

Wat de organisatie onzer verenigingen betreft, durven we het aan het voorstel van het leiderschap naar voren te brengen. Waarom niet voor een bepaalde tijdspanne de leiding aan één persoon toevertrouwd door de leden gekozen ? Gaat zulks niet, dan kan op zijn minst aan het bestuur een grootere bevoegdheid worden toegekend dan tot op heden gebruikelijk was. Zulks zou heel wat doelloos gevit uitschakelen.

Ook de financiële ordening moet worden herzien. Het systeem van het zoo laag mogelijk gestelde lidgeld bracht nooit de gewenschte oplossing. Steeds waren mopperaars er op uit de « te hooge contri-

butie » te becritiseeren. Konden zij hun slag thuishalen, dan werd doorgaans de « zegepraal » gevierd met vóór en na de vergadering in de gelagzaal nog wat grooter sier te maken dan bij hen gebruikelijk was.

En hier raken we aan een kapitaal punt van ons verenigingsleven : de vergaderlokalen. Esperantistenverenigingen hooren uit den aard der zaak niet thuis in herbergen en café's waar een geschikte vergaderplaats niet altijd voorhanden is, en bovendien de verplichte consumptie (niet alleen vóór en na, maar soms ook gedurende de vergaderingen) menig lid terugschrikt. Hier verwijzen we naar Nederland waar talrijke Esperantistenverenigingen over een eigen clublokaal beschikken. Een eigen vergaderplaats dat men naar goeddunken kan inrichten, versieren en gezellig maken met eigen middelen en met de belanglooze medewerking van alle leden. Een onmogelijke droom ? Toch niet ! De tijden zijn wel is waar niet gunstig voor financieele inspanningen (indien een lidgeld van één frank per week, ruimschoots door onnoodig gemaakt verteer gecompenseerd, een inspanning mag worden genoemd !) toch dient **nu** reeds dergelijke mogelijkheid onder 't oog gezien. Echter moet eerst de mentaliteit der Vlaamsche Esperantisten omvormd en voor dergelijke verwezenlijkingen worden gewonnen.

Ondergeteekende ontvangt in dank allerhande suggesties. (p. a. red. M. v. d. V. E.) betreffende de reorganisatie onzer plaatselijke verenigingen.

H. d. R.

Esperanto-nieuws van hier en elders

AFDEELING BRUSSEL.

Onze jaarvergadering, gehouden op 27 Maart l.l., werd op zeer bevredigende wijze door onze leden bijgewoond. Met genoegen mogen we mededeelen, dat de Vlaamsche Esperantisten uit de hoofdstad hun afdeling trouw zijn gebleven spijs de beroerde tijden.

Op vernoemde vergadering werd door de bestuursleden verslag uitgebracht nopens onze bedrijvigheid gedurende het bewogen jaar 1940. Na een gedachtenwisseling omtrent onze activiteit in de toekomst, gedachtenwisseling waaraan alle aanwezigen deelnamen, kon tot het samenstellen van het bestuur voor 1941 worden overgegaan.

Hierbij worden onze leden opgeroepen voor onze maandelijksche vergadering die doorgaat op Donderdag 8 Mei, om 20 u. in ons lokaal « Vlaamsch Huis », Groote Markt, Brussel. Belangstellenden zijn steeds welkom !

AFDEELING KORTRIJK.

Op 29 Maart l.l. overleed te Kortrijk Pieter Mattelaer, eerevoorzitter en medestichter onzer afdeling.

Afgestorvene was een der allereerste pioniers onzer beweging. Als student aan de Leuvense hoogeschool was hij reeds ten jare 1902 voor Esperanto bedrijvig. Door zijn toedoen kwam de « Esperantista Katholik-Universitata Grupo » tot stand. Op 17 Maart 1903 greep in een der zalen der universiteit de stichtingsvergadering dezer vereniging plaats in aanwezigheid van een vijftigtal belangstellende studenten. Zijn voorbeeld werkte aanstekelijk : enkele weken later werd door een persoonlijke vriend van Pieter Mattelaer, nl. Maurits Seynaeve, te Gent een studentenvereniging van Esperantisten gesticht.

Het verscheiden van Pieter Mattelaer beteekent voor onze beweging het verlies van een trouw en verdienstelijk ijveraar. De Vlaamsche Esperantisten wenschen hier aan de diepbeproefde familie hun oprechte deelneming te betuigen.

AFDEELING RONSE.

Met groote vreugde werd in ons midden het verschijnen van « Mededeelingen voor den Vlaamschen Esperantist » begroet. Dit eerste levenstecken van onze landelijke organisatie was voor ons niet alleen een blijde verrassing, maar tevens een welgekomen aanmoediging.

Niettegenstaande tal van moeilijkheden werd door onze afdeling geen oogenblik versaagd. Wij hielden steeds voet bij stek en zijn vast besloten dergelijke houding ook in de toekomst te bewaren. Om de veertien dagen vergaderen onze getrouwen regelmatig in ons vroeger lokaal. Betere tijden zullen onze vereeniging paraat vinden!

TERVUREN.

Op 22 Mei, Hemelvaartdag, wandeling door de boschrijke en schilderachtige omgeving van Tervuren. Bij geschikt weder: bezoek aan het openluchtbad. Verzamelplaats: kruispunt « Vier Armen » waar alle Esperantisten en belangstellenden te 14 uur worden verwacht.

Talrijke samideanoj zullen ongetwijfeld deze gelegenheid te baat nemen om terug een bezoek te brengen aan de plaats waar, 'n paar jaar geleden, de onvergetelijke « Internacia Junularkunveno » doorging.

ESPERANTO IN AMERIKA.

De Esperanto-organisaties van Argentinië, Brazilië en Kanada gaven gezamenlijk een merkwaardig Esperantoblad in 't licht: « Tutamerika Numero ». De Esperantobeweging blijkt voornamelijk in Zuid-Amerika tot ongeziene bloei te komen. In Brazilië werden tal van nieuwe en belangrijke propaganda-vereenigingen opgericht.

DE BEWEGING IN DEN BALKAN.

De Joego-Slavische Esperantobond heeft in het afgelopen jaar blijk gegeven van groote bedrijvigheid. Voor September 1940 werd een grootscheepsche propaganda op touw gezet die de beste vruchten afwierp. O.a. werd een merkwaardige brochure van de hand van Dr Lapenna, voorzitter der landelijke organisatie, met rake inhoud en getiteld « Engelsch of Esperanto » op duizende exemplaren verspreid. Het resultaat was dan ook schitterend: ruim 400 personen volgden verleden winter de Esperantocursussen.

DE BEDRIJVIGHEID VAN IEL.

Ten gevolge der oorlogsgebeurtenissen werd het hoofdkantoor van « Internacia Esperanto-Ligo » naar Stockholm overgebracht. Adres bij ondervoorzitter E. Malmgren, Tegelbacken, Stockholm, Zweden (in ons vorig nummer werd verkeerdelijk als adres **Box 698** vermeld).

Sinds Mei 1940 verschenen vijf nummers van het orgaan van IEL, ook het tweede deel van het jaarboek voor 1940 kwam onlangs van de pers. Op 19 Januari l.l. richtte ondervoorzitter Malmgren door de zweedsche radio-omroep een aanmoedigende boodschap tot alle Esperantisten. Zijn rede werd in het Zweedsch en in Esperanto door al de zweedsche radio-stations uitgezonden.

« LA PRAKTIKO » VERSCHIJNT NIET MEER!

Bij het ter perse gaan vernemen we dat « La Praktiko », het veelgelezen internationaal E-blad, opgehouden heeft te verschijnen. In ons volgend nummer hopen we meer nieuws uit Nederland te kunnen mededeelen.

VLAAMSCHE ESPERANTISTENBOND (Fl. L. E. — Flandra Ligo Esperantista — Fl. L. E.)

VOORZITTER: Dr. Th. Van Gindertaelen, Stefaniestraat 44, Antwerpen.
ONDERVOORZITTER: G. Baumers, Korte Veldstraat 35, Turnhout.
SECRETARIS: G. Debrouwere, Magdalenastrat 29, Kortrijk.
PENNINGMEESTER: A. De Keyzer, Vlaamsche Steenweg 70, Brussel.
POSTREKENING: 2321.50 van Flandra Ligo Esperantista, Brussel.

MEDEDEELINGEN VOOR

DEN VLAAMSCHEN ESPERANTIST

Alleen voor leden van den Vlaamschen Esperantistenbond

Redactieadres: Piet van Humbeekstraat 3, Brussel-West

3.

MEI-JUNI

1941

Eeresaluut!

Ne tre facile estos nia vojo
Kaj ne malmulte ankaŭ ni suferos;
Sed batalante, kun plej granda ĝojo
Senhalte ni laboros kaj esperos.

L. L. ZAMENHOF.

Wij, Vlaamsche Esperantisten, hebben gedurende de laatste jaren met stijgende belangstelling, onverholen vreugde en dankbare bewondering noordwaarts geblikt. Bij onze noordnederlandsche broeders was onze duurzame beweging immers tot onvergelykelyke bloei gekomen. In de Esperantokringen was het terecht gebruikelijk met eerbied van « Verda Nederlando » te gewagen, en de prestaties der Nederlandsche Esperantisten als navolgenswaardig te roemen.

Dat Vlaanderen hierdoor op Esperantogebied in niet geringe mate werd bevoordeeld — ook dat wij dientengevolge bij onze bedrijvige noorderburen duchtig in 't krijt staan! — willen we hier graag ootmoedig en eerlijkheidshalve bekennen. Immers, in welke taal verschenen sinds de wereldoorlog meer leerboeken, studieboeken, propagandaschriften e. d. betreffend Esperanto dan in onze nederlandsche taal? Blevan andere taalgebieden voor de studie en de propaganda soms op nog onaanzienlijk of zelfs eenigszins primitief materiaal aangewezen, voor ons lag om het grijpen al het degelyke dat in Noord-Nederland het licht zag. Waarlijk, de Vlaamsche Esperantisten zijn hun medestrijders uit het noorden heel wat verschuldigd!

Reeds in 1938, toen hier in Vlaanderen de bedrijvigheid onzer eigen organisatie bijzonder groot was, mochten we met rechtmatige voldoening uitroepen: « Ons taalgebied aan de spits! » (« Flandra Esperantisto », nr. 105 en « De Dag » van 10 April 1938). Het heeft wel geen betoog, dat nader beschouwd de noordnederlandsche Esperantisten in ons taalgebied aan de spits waren! Geen land kon in verhouding op een groot aantal georganiseerde Esperantisten bogen dan Nederland. Hun aanzienlijk prestatievermogen dankten onze nederlandsche zusterverenigingen evenwel hun voorbeeldige organisatiegeest. Zij beseften ten volle dat idealisme, deze onmisbare stuwkracht, niet in zijn primitieve en ongeordende vorm bruikbaar is.

Daarom luidde het bij hen terecht : in organisatie ligt onze kracht !

Voornamelijk op hun congressen kwam deze organisatiegeest tot uiting. In 1937 konden we ons hiervan te Gent persoonlijk overtuigen. Namelijk op de jaarvergadering eener Esperantistenvereniging waarvan de bedrijvigheid zich over het geheele nederlandsche taalgebied uitstreckte. Jammer dat niet méér leden onzer eigen organisatie, eveneens als gast, op dit congres aanwezig waren : er viel voor ons zoo geweldig veel te leeren !

Dient het gezegd, dat het aantal deelnemers uit Nederland overweldigend was, niettegenstaande deze driedaagsche bijeenkomst in de Arteveldestad doorging? Het inleiden, uitbrengen en bespreken van verslagen en voorstellen nam verscheidene gevulde « laborkunsidoj » in beslag. Ja, daar werd gewerkt op de vergaderingen ! Geen oogenblik luwde echter de geestdrift of verminderde de belangstelling van afgevaardigden en congresleden voor een enkel detail der besprekingen. Het ging er immers over **hun** zaak, over **hun** organisatie en men kon het aanvoelen dat het alle deelnemers hiermee diepen ernst was. Beslist uitgesloten was het, dat dergelijk congres een enkel oogenblik in louter feest of vermaak zou ontfaarden. Het gedeelte, aan ontspanning gewijd, beperkte zich tot een « interfratiga vespero », en de propaganda tot een indrukwekkende publieke demonstratie in de kom der stad, waaraan het duizendtal congressisten ordevol deelnam. Voor het overige werd er gecongresseerd zooals dat bij Nederlandsche Esperantisten gebruikelijk is, t.t.z. in volwaardige zin!

Onder controle van een letterkundig comité zag in Nederland heel wat waardevolle E-literatuur het licht. Taalkundig was het peil der Esperantisten er ook voortreffelijk. Duizenden waren drager van een diploma der « Alg. Ned. E-examencommissie », een onder ministerieel toezicht werkzame instelling. Onze noorderburen namen ook het initiatief tot de « groenemaand-actie », jaarlijks in September werd dan een propaganda-offensief ingezet. Voor Esperanto-aangelegenheden werd er sinds lang regelmatig over radiozenderijd beschikt. In twee voorname instellingen, te Arnhem en te 's-Gravenhage, leerden nl. leden van P.T.T.-personeel en politiekorpsen de internationale taal. Dit vond zijn terugslag in de practijk, bevorderde toerisme en vreemdelingenverkeer, en leidde einde 1938 tot de oprichting van het « Ned. Comité voor de practische toepassing van het Esperanto ». Openbare besturen, bankwezen, K.L.M. e.d. waren hierbij geïnteresseerd en de toepassing van Esperanto zou, vanaf dat oogenblik, methodisch worden nagestreefd.

Ongeveer op hetzelfde tijdstip besloot het « Nederlandsch Bureau Esperanto bij het Onderwijs » (vertegenwoordigend 10.000 georganiseerde Esperantisten, 25.000 leerkrachten en tienduizenden ouders van schoolgaande leerlingen) tot een groot nationaal congres: « Esperanto op de scholen ». Voor een bomvolle zaal in de Haagsche Dierentuin — de grootste zaal van Den Haag — betoogden persoonlijkheden, bevoegd op het gebied van opvoedkunde en onderwijs, voor het opnemen van Esperanto onder de facultatieve vakken (bij onderwijs-wet bepaald) en voor het onderricht der internationale taal aan de opleidingsinrichtingen voor toekomstige onderwijskrachten.

Dit beperkt overzicht schetst onvolledig den toestand op Esperantogebied in Nederland op het oogenblik dat onheilspellende oorlogsgeruchten met steeds meer aandrang de ronde deden. De ge-

spannen toestand na September 1939 vermocht den ijver onzer noorderburen evenwel niet te temperen. Dan kwamen in Mei 1940 tragische dagen voor Nederland. Het geweld woedde er hevig maar was gelukkig van korten duur. Weldra bereikte ons het verheugend nieuws, dat in Nederland niet voor 't minst aan versagen werd gedacht en men er als vroeger voor onze heerlijke zaak bleef ijveren. En, toen begin 1941 de Esperantistenverenigingen zich in den trouw van het grootste deel hunner leden mochten verblijden, dacht men reeds dat deze moeilijke periode kon worden afgesloten. In Friesland zou worden gecongresseerd... Edoch, einde Maart kwam het algemeen verbod betreffend organisaties met internationale inslag meteen **hun** arbeid ongedaan maken. Sinds bestaan in Nederland geen Esperanto-organisaties of instellingen en kranten meer...

Al is onze beweging gelukkig niet gebonden aan de ontplooiingsmogelijkheden in een bepaald gebied, al staat of valt ons ideaal niet met dergelijke, uit Esperanto-oogpunt locale aangelegenheid, als is Esperanto universeel en van alle volkeren en blijft het dientengevolge voor ondergang gevrijwaard, toch hebben de huidige uitzonderlijke omstandigheden ons hier een wond geslagen die, we durven het hopen, mettertijd te heelen valt. Komt Esperanto ergens onder den domper, wat verder flakkert het des te heviger op. Zulks leert ons de geschiedenis der internationale taal. Wij, Vlaamsche Esperantisten, kunnen nu een gedeelte onzer verplichtingen tegenover Nederland nakomen, door de ons nog gegeven mogelijkheden integraal te benutten !

LAATSTE KUS

EDMOND PRIVAT.

O vlinder, waar toch vliegt gij henen
Zoo huiverig en snel?
De roos en lalie reeds verdwenen
En vorst besluit u fel.

Uw vleugels glanzend in de velden
In mist, als lampelicht.
Wat komt ge hier zoeken of nog melden
Verdwaalde zomerwicht?

De tuinen nu zoo eenzaam lijken,
Uw rijk der liefde is uit.
Als een skelet rijst onder de eiken
Het harde ijzerkruid.

Waarom door kou en regen vliegen
In 't doode bloemenland?
De wind doet nijdig takken wiegen,
Met tranen als omrand.

De bloemen nu geen geuren spreiden,
Nu zwijgt gekweel, gezoem....
Met wespen kunt gij niet meer strijden
Om de uitverkoren bloem.

Verwelkt bleef op de weide wachten
Nog een chrysant alleen,
Waarop uw laatste kus, zoo zachte,
U dooden zal meteen.

Uit « Tra l' Silento »,
TYNEVERUM.

Flandra Esperanto-Instituto

Vereeniging zonder Winstoogmerk (Staatsblad 20-12-1930, Akte 1227)

Postrekening : 3268.51

Adres : P. van Humbeekstraat 3, Brussel-West

Door de omstandigheden blijven we geheel op eigen voorraad aangewezen. We publiceren hier een derde lijst werken bij F. E. I. voorhanden. Bij het bestellen van literatuur is het geraden meerdere titels op te geven, daar onze stock desbetreffend reeds aanzienlijk is geslonken.

Leden van den Vlaamschen Esperantistenbond ontvangen hun bestellingen franco. Afdelingen genieten bovendien 20% korting op onze fondsuitgaven (in onderhavige lijst met * gemerkt). Andere cliënten dienen bij hun bestellingen 10% te voegen voor port en verpakking.

STUDIEBOEKEN.

- 100 vragen over Grammatica en Onderwijs.** F. Faulhaber (16 blz.).
Ten dienste van candidaten voor het E.-examen B ing. fr. 3.50
- Vóór het Examen A.** (32 blz.).
Handleiding en oefenmateriaal voor A-candidaten ing. fr. 4.00
- Eigenamen in Esperanto.** G. J. Degenkamp (40 blz.).
Een merkwaardige bijdrage tot dit vraagstuk ing. fr. 5.75
- Fremdvortoj en Esperanto.** Paul Neergaard (64 blz.).
Regel 15 van « E-Fundamento » in theorie en practijk ing. fr. 6.00
- Ponto al la Praktiko.** S. S. De Jong Dzn. en W. Feenstra (64 blz.).
Toegelichte vertaal- en lees oefeningen ing. fr. 8.00
- La Verbo en Esperanto.** J. Glück en J. H. J. Willems (48 blz.).
Een voortreffelijke studie betrekkelijk het werkwoord in E. ing. fr. 10.50
- Esperanto-Examenopgaven.** J. C. en J. R. G. Isbrücker (4^e druk, 128 blz.).
Met vertalingen ter controle van eigen vaardigheid ing. fr. 12.00
- La Konsilanto pri la E-gramatiko.** G. J. Degenkamp (120 blz.).
70 taalkundige artikelen in het nederlandsch geschreven ing. fr. 14.00
- Lingvo-Stilo-Formo.** K. Kalocsay (144 blz.).
Belangrijke studie over woordvorming, poëzie, uitspraak, enz. geb. fr. 16.00
- De Voorzetsels in het Ned. en in E.** G. J. Degenkamp (112 blz.).
Een uitvoerige verhandeling over 't gebruik dezer woordsoort. geb. fr. 21.00
- Plena Gramatiko de E.** K. Kalocsay en G. Waringhien (2e druk, 488 blz.).
Uitvoerige wetenschappelijke verhandeling der E-grammatica geb. fr. 75.00
- Mécanisme et Logique de l'Espéranto.** L. Pauvrehomme (50 p.).
Un précieux complément à nos manuels ing. fr. 2.00
- La Ĉiutaga Vivo.** Fr. Swagers-Ad. Finet (128 p.).
A practical methode for the study of the international language.
Praktischer Lehrgang der Weltsprache ing. fr. 4.00

WERKEN VAN Dr. ZAMENHOF.

- Fundamento de Esperanto** (3e druk, 112 blz.).
Het richtinggevend document voor ieder Esperantist. Behelst, benevens het voorwoord, de fundamentele regels der grammatika, taal oefeningen en het universeel woordenboek. Nederlandse uitgaaf ing. fr. 5.00
- Fundamento de Esperanto** (8^e druk, 182 blz.).
Vijftalige (fransch-englisch-duitsch-russisch-poolsche) uitgaaf. geb. fr. 8.00
- Fundamenta Krestomatio** (16^e druk, 460 blz.).
Na « Fundamento », het belangrijkste werk ing. fr. 18.00
- Lingvaj Respondoj** (3^e druk, 116 blz.).
Toelichtingen omtrent de Esperanto-taal ing. fr. 6.00

- Proverbaro Esperanto** (2e druk, 82 blz.).
Quintessens der voornaamste spreekwoorden van alle volken. ing. fr. 6.00
- Fabeloj de Andersen**, (2e druk, 3 deelen, samen 460 blz.).
Alleen deel 2 en 3 zijn nog voorhanden. Prijs per deel ing. fr. 7.50
- Georgo Dandin** (3e druk, 52 blz.).
Het gekende werk van Molière ing. fr. 3.00
- Ifigenio en Taurido** (3e druk, 108 blz.).
Een tragedie van Goethe ing. fr. 6.00
- Hamlet** (7e druk, 176 blz.).
Het meesterwerk van W. Shakespeare ing. fr. 5.00
- Marta** (3e druk, 240 blz.).
Van de poolsche schrijfster Orzesko ing. fr. 15.00

VOOR BEGINNELINGEN EN JONGE ESPERANTISTEN.

- ***Mia unua Vojaĝo per biciklo al Italujo.** K. Solc (32 blz.).
Een merkwaardig reisverhaal van een Esperanto-leeraar ing. fr. 2.50
- Barbro kaj Eriko.** A. Schneider-M. Carlsson (2^e druk, 40 blz.).
Een roman in briefform. Geïllustreerd ing. fr. 4.50
- Per Motorciklo en tri Landoj.** G. Henriksson (38 blz.).
Een reisverhaal, luimig geïllustreerd ing. fr. 5.50
- Kudlago la malgranda Eskimo.** N. Van Hichtum-S. D. Mannoury (40 blz.).
Het leven van een Eskimo-knaap ing. fr. 5.50
- Infanoj de Bethlehem.** Selma Lagerlöf-Oscar Frode (32 blz.).
Een mooie legende van de groote zweedsche schrijfster ing. fr. 5.50
- Kristnaska Triptiko.** F. Timmermans-E. Paesmans (44 blz.).
Een devote Kersttriptiek, door den auteur geïllustreerd ing. fr. 6.00
- La Juna Vivo.** Jeugdblad. Eerste of tweede jaargang (190 blz.).
Mooi geïllustreerd, met muziekstukjes, begincursus, enz. ing. fr. 7.50
- Sinjoro Longkrurulo.** Dreves Uitterdijk L. K. (76 blz.).
Een wonderlijk verhaal in verzen, luimig geïllustreerd ing. fr. 8.00
- La verda Koro.** Julio Baghy (100 blz.).
Een leesboekje in romanvorm. Geïllustreerd ing. fr. 17.50

LIEDEREN, TOONEEL.

- ***Kantaro Esperantista.** J. Karnas (112 blz.).
Tekst van 111 origineele en vertaalde liederen ing. fr. 5.00
- internacia Kantaro « La Juna Vivo »** (64 blz.).
Tekst en muziek van 24 gemakkelijke liederen ing. fr. 5.00
- Komuna Kantlibro.** H. W. en N. Homes (64 blz.).
Tekst en muziek van 38 liederen ing. fr. 7.50
- ***Kia Miksaĵo !** F. V. Dorno (80 blz.).
Blijspel in één bedrijf. Uiterst geschikt voor de propaganda ... ing. fr. 5.00
- ***Levu la Manojn !** F. V. Dorno (80 blz.).
Een tooneelwerk in drie bedrijven ing. fr. 5.00

DIVERSEN.

- Kristanismo kaj Patriotismo.** L. N. Tolstoj (112 blz.).
Van de groote Russische schrijver en denker ing. fr. 5.00
- Rembrandt, la Magiisto.** M. Muller (160 blz.).
Meer dan 100 prachtige reproducties der beste werken van den meester; toegelicht door de conservator van het « Rembrandt Huis » te Amsterdam geb. fr. 34.00
- Jarmiloj Pasas.** Hermann Haefker (550 blz.).
Origineel in E. geschreven wereldgeschiedenis; omvangrijk werk, verlicht met geogr. kaarten en kunstreproducties. geb. fr. 50.00

De ideologische uitbouw onzer beweging

Er is niet alleen een Esperanto-taal, er is ook een Esperanto-beweging. Een beweging veronderstelt aanhangers die zich een goed omschreven doel hebben gesteld. Onze beweging nu, mist m. i. bij haar leden een klaar inzicht omtrent het gestelde doel. Het gevolg hiervan is een zekere lauwheid, een gebrek aan strijdhaftigheid bij onze aanhangers. Komen we echter tot het klaar besef, dat onze zaak de oplossing brengt van een dringende nood waaronder het mensdom gebukt gaat, dan zullen de edelmoedigsten onder ons zich dragers voelen van een heilzame gedachte, van een zelfaanvaarde verheven taak. Vanaf dat oogenblik zal geen inspanning of opoffering deze idealisten te zwaar zijn; ze zullen, zoo 't moet, voor hun zaak weten te lijden.

Heeft onze beweging enkel tot doel een taal te verspreiden? Stellig niet, want op zijn minst kan worden beweerd dat we aan Esperantisme doen met het doel niet alleen onszelf maar ook anderen te dienen. Ook de auteur van Esperanto zag in zijn schepping méér dan een taal.

Het komt me voor dat in onze beweging het doel niet altijd duidelijk werd omschreven of klaar geformuleerd. Sommige aanhangers beseffen maar half de diepere zin onzer beweging, met het noodlottig gevolg dat ze soms gaan twifelen aan de noodzakelijkheid ervan. Het komt er dus op aan onze beweging ideologisch uit te bouwen.

Het Esperanto brengt ons gewis geen nieuwe werelddanshouwing. Wat het ons brengt ligt bevat in het « Interna Ideo ». Deze idee vinden we omschreven in de congresredevoeringen van Dr Zamenhof. Hier wenschen we terloops er op te wijzen dat het de taak onzer afdelingen is deze redevoeringen op de vergaderingen te bespreken. Het « Interna Ideo » resumeeren we hier als volgt : Door het algemeen verspreiden der internationale, neutrale wereldhulptaal Esperanto, wordt de mogelijkheid geschapen voor nauwere betrekkingen tusschen alle volkeren zonder onderscheid. Deze betrekkingen nu dienen ook hartelijk te zijn en gepaard te gaan met een welwillend begrijpen voor de nooden en behoeften van andere volkeren. In afwachting dat Esperanto algemeen aanvaard worde, dient dergelijke geest bij de leden der Esperanto-organisaties te worden bevorderd.

Het « Interna Ideo » beoogt niets méér, maar veronderstelt toch geweldig veel ! Het veronderstelt eerst en vooral bij eigen aanhangers een groot mensche-lijke levenshouding. Een lage daad past geen volging dezer idee, het zou hem ongeschikt maken voor een begripvol waardeeren van anderen. Onze groote voorganger, Dr Zamenhof, was dienaangaande het voorbeeld van een zedelijk hoogstaand mensch. Door het volbrengen, in allen eenvoud, der dagelijkse plicht verkondigen heel wat menschen onbewust een stel waardevolle beginselen. Deze beginselen, waarvan zij de onbewuste dragers zijn, hen bewust voor oogen brengen is de taak dergenen die met dieper inzicht ze wenschen vast te leggen. Zoo ook moeten we verduidelijken hoe onze levenshouding dient te zijn met inachtname der « Interna Ideo ».

De wereld heeft nood aan internationale verstandhouding. Dergelijke verstandhouding blijft de eerste vereischte voor duurzame vrede, die alleen mogelijk wordt door een oprechte inachtneming der rechten van ieder volk. Zulks ligt geheel in de lijn der « Interna Ideo » en strookt tevens met de betrachtting van een waar en gezond nationalisme dat niet alleen voor eigen rechten opkomt maar deze ook weet te erkennen en te eerbiedigen bij anderen. Hier past het woord van Rabindranath Tagore : « Ik ben bereid mijn land te dienen, doch mijn aanbedding gaat alleenlijk naar het Recht dat veel grooter is dan mijn land ».

Onze beweging heeft een voordeel dat tevens een nadeel is. Ze is nl. niet aan een bepaalde plaats noch aan een bepaalde tijd gebonden. Ze is van alle tijden en van alle volkeren. Het voordeel hierbij is de universaliteit onzer beweging, die haar onafhankelijk maakt van de mogelijkheden in een bepaald gebied. Het nadeel is de niet scherp-concrete vorm van den nood die we uit de wereld willen helpen. De menschelijke geest is aan het concrete gebonden, daarom vinden we doorgaans de vurigste strijders op de bres daar waar nood in tastbare vorm te lenigen valt. Men denke hierbij b.v. aan de arbeidsbeweging of aan onze Vlaamsche beweging. De grauwe ellende der arbeidsklasse stond tientallen jaren tastbaar om ons heen, het onrecht het zuidelijke deel der Nederlanden

gedurende 110 jaar aangedaan, voelde ieder bewust Vlaming dagelijks als een loon. Waar onrecht of miskenning schrijnende vormen aanneemt, verzamelen zich dra idealistische kampers in grooten getale. Waar echter ziet de massa de nood aan een wereldtaal? Nood die er nochtans is! Hiervoor dient men reeds ruim te kunnen zien, overzichtelijk te kunnen denken. Dr Zamenhof werd het in zijn jeugd gegeven die nood aan te voelen; in zijn geboortestad Bialistock waar menschen van verschillende nationaliteit samenwoonden, mekaars taal niet verstonen en mekaar dan ook hatelijk bejegenden.

Sommigen rekenen onze beweging bij de vredesbewegingen. Goed, in zoverre men ons niet op een rij stelt met de pacifistische organisaties die bij middel van een bepaald politiek, sociaal of economisch stelsel deze vrede denken te bereiken. Wij rekenen ons tot de vredesbewegingen, omdat we aan de wereld brengen de eerste vereischte — niet de bijzonderste, doch de eerste d.w.z. de vereischte waarmee men dient aan te vangen en waarop kan worden verder gebouwd — om de wereldvrede te bereiken, nl. de technische mogelijkheid tot internationale toenadering door het overbruggen der taalgrenzen.

Of wij het bereiken van ons doel zullen beleven is van bijkomend belang. Hoofdzaak is dat we naar eigen beginselen leven en alle aanhangers der « Interna Ideo » zulks eveneens betrachten. Het zal steeds moeilijker gaan naar gelang onze zaak meer aanhangers winnen zal. Het is immers een collectief-psychologisch verschijnsel, dat naar gelang de aanhangers van een beweging talrijker worden, de solidariteit onder hen afneemt. Met fierheid mogen we toch aanstippen dat spijs enkele onverkwikkelijke incidenten in onze beweging (ieder mensch toch betaalt zijn tol aan zijn natuurlijke neigingen die van tweeslachtigen aard zijn) de geest van het « Interna Ideo » steeds domineerend is gebleven, voornamelijk op internationaal gebied. « Maagschap buurt van ver veel beter dan nabij » dichte Vondel in zijn « Jozef in Dothan » en zulks blijkt ook op ons toepasselijk !

Zullen onze taal en beweging zich handhaven? Zijn ze niet gedoemd eens van het wereldtooneel te verdwijnen? Met dergelijke vraag stellen we tevens het probleem van de vooruitgang in de geschiedenis. Hier wenschen we eerst een onderscheid te maken tusschen cultuur en beschaving. De beschaving is voornamelijk het materiele en spiritueele, wijl de cultuur datzelfde is met inslag van de moraliteit. Wij meenen te mogen vaststellen een bestendige vooruitgang in de beschaving, niet steeds in de cultuur. Het waarom hiervan laten we hier buiten beschouwing. De wereldtaalidee onder vorm van een internationale hulptaal nu lijkt ons onbetwistbaar een factor van beschaving. Een nationale taal dergelijke rol toekennen ware, zoo niet een plaatsbeperkte dan toch wis en zeker een tijdbeperkte oplossing voorstaan. Daarom een neutrale taal die, de geschiedenis der wereldtaal heeft het genoegzaam bewezen, slechts Esperanto kan zijn.

Wat nu onze ideologie betreft of het « Interna Ideo » denken we dat er steeds in grooter mate behoefte zal zijn aan internationale contactname en verstandhouding. Dit alles zal duidelijker blijken uit onze artikels betrekkelijk Esperanto op gebied van letterkunde, opvoedkunde, wetenschap, e. a.

Drs F. R.

WIE WERFT ER MEE ?

Verscheidene artikels en vaste rubrieken konden onmogelijk in dit nummer een plaatsje vinden. Alleen het werven van nieuwe leden (ze ontvangen de reeds verschenen nummers) scheidt de mogelijkheid ons bescheiden krantje uit te breiden. Het is beslist geen krachttoer voor Flandra Ligo Esperantista te werven, voornamelijk indien we bedenken, dat de Vlaamsche Esperantistenvereniging huidige de eenige actieve landelijke Esperantistenvereniging is in Vlaanderen, en dat het lidgeld, met het oog op de omstandigheden, zoo laag mogelijk is gesteld. Hebt ge reeds niet- of andersgeorganiseerde Esperantisten uit uwe omgeving op onze bedrijvigheid gewezen? Niet? Welnu, doe het dan onmiddellijk! Ge boek stellig resultaat en... helpt de Esperanto-krachten bundelen !

bibliografio

LA REVUO ORIENTA. 22-a jarkolekto, numero 4 de aprilo 2601 (1941). Maandblad uitgegeven door « Japana Esperanto-Instituto » Hongoo-Motomaçi, Tokio, Japan. Formaat 21 × 14,5 cm., 40 blz. + omslag. Abonnementsprijs voor 12 nummers : jen 4.

Dit verzorgd en omvangrijk maandschrift van het Japansch Esperanto Instituut brengt in het aprilnummer, benevens enkele lezenswaardige letterkundige stukjes uit het Japansch in keurig Esperanto vertaald, een typische legende omtrent de geschiedenis van Sinkyo, hoofdstad van Mandsjoekwo, getiteld « La tombo de sindonema filo ». Het hoofdartikel « Ni plimultigu najn filiojn » wijst op de gestadige groei der Esperantobeweging in het land der rijzende zon, waar J. E. I. het oprichten van nieuwe filialen onder 't oog ziet. Aan leer- en oefenmateriaal biedt het nummer van de hand van K. Ossaka : Komentoj al « Proverbaro Esperanta » en « Ĉu iĝi indikas pasivan simplan tempon? », van S. Mijake : Lekcio pri « La novaj vestoj de la reĝo » en « Preseraroj kaj plumararoj ». Benevens nog vaste rubrieken als Beweging, Boekenschouw e.d. treffen we nog aan een necrologisch artikel « Bedaŭrata s-ro Vilmos Bleier », gewijd aan de nagedachtenis van den stichter-eigenaar der bedrijvige Esperanto-uitgeverszaak « Literatura Mondo » te Budapest. Op het omslag vinden we de reproductie van een schets betrekkelijk de krijgsverrichtingen in China : « Militkapitoj ripozantaj en la sunobriilo ».

LA REVUO ORIENTA. 22-a jarkolekto, numero 5 de majo 2601 (1941).

Het hoofdartikel van het meinumner handelt over Esperanto en nationalisme onder de benaming « Esperanto kaj nacienco ». Oefenstof vinden we in het vervolg op Komentoj al « Proverbaro Esperanta » en Lekcio pri « La novaj vestoj de la reĝo ». Verder een interessante bijdrage « Pri la normigo de esperanta ortografio de la nomo de Mandŝoekŭo », een verhandeling « Kiel kompreni tekston de tradukado » en een betoog « Pri formatoj de vortaro ». Op wetenschappelijk gebied : « Elektra barilo » en « Franc-svis-skola lingvistiko kaj artefarita lingvo internacia », alsook een uitvoerige bijdrage nopens de voorbereidings getroffen in de wetenschappelijke kringen te Tokio met het oog op het waarnemen der zonsverduistering van 21 September e.k. in de Stille Oceaan. Verder ontmoeten we beschouwingen betrekkelijk de boodschap van minister Matsuoka aan het Duitse volk en een levensschets van luitenant N. Yamanouti, lid van het Japansch Esperanto Instituut, overleden in het krijgshospitaal van Saporro. De frontpagina geeft een reproductie van « Argentina Esperantisto », « Pernambuco Esperantista » en « O Brazil Esperantista », de drie belangrijkste Esperantobladen die in Zuid-Amerika verschijnen, waar onze beweging zich nu in een nooit-geziene bloei mag verheugen.

Wij sluiten dit overzicht met de bemerking, dat een groot gedeelte van den inhoud in het Japanneesch is gesteld, wat de propagandistische waarde van het knappe maandblad « Revuo Orienta » slechts verhoogt kan.

VLAAMSCHE ESPERANTISTENBOND
(Fl. L. E. — Flandra Ligo Esperantista — Fl. L. E.)

VOORZITTER : Dr. Th. Van Gindertaelen, Stefaniestraat 44, Antwerpen.
ONDERVOORZITTER : G. Baumers, Korte Veldstraat 35, Turnhout.
SECRETARIS : G. Debrouwere, Magdalenastraat 29, Kortrijk.
PENNINGMEESTER : A. De Keyzer, Vlaamsche Steenweg 70, Brussel.
POSTREKENING : 2321.50 van Flandra Ligo Esperantista, Brussel.

LIDGELD : minimum 's jaars fr. 10.— met gratis informatieblad.

MEDEDEELINGEN VOOR

DEN VLAAMSCHEN ESPERANTIST

Alleen voor leden van den Vlaamschen Esperantistenbond

Redactieadres : Piet van Humbeekstraat 3, Brussel-West

4.

JULI-AUGUSTUS.

1941

Esperanto a-nationaal ?

Niet zelden merken we bij buitenstaanders een zeker wantrouwen tegenover Esperanto. « Is het voorstaan van een internationale taal vereenigbaar met het streven naar eigen taalrechten; niet strijdig met het nationaal gevoel; kortom, niet a-nationaal ? ». Dergelijke en andere bezwaren worden geopperd. Het is onze taak, bij middel van klare argumenten deze misvattingen te keer te gaan, en eventuele tegenstanders denkbeeldige wapens uit de hand te nemen.

Vlamingen weten bij ondervinding wat taalstrijd is ! De grondoorzaak onzer misstanden op taalgebied, ligt onbetwistbaar in den eenzijdigen invloed, door een naburige cultuur en haar taal als machtig exponent, op ons uitgeoefend. Het roer radicaal omwenden, door ergens anders aanleuning te zoeken, brengt geen oplossing. Men vernietigt geen gevaar door er een ander voor in de plaats te stellen !

Het gevaar voor « kleine talen », dat in langzame opslorping bestaat, is geenszins denkbeeldig. Getuige : het Bretoensch ! En ware ons eigen nederlandsche taalgebied, bij ontstentenis van reactie, binnen afzienbaren tijd niet met een derde (Vlaanderen) verminderd ?

Een neutrale hulptaal daarentegen, indien algemeen aanvaard en toegepast voor de betrekkingen op internationaal gebied, zou zich onbetwistbaar immuniseerend voor de nationale talen doen gelden. Wie voor eigen taal geen imperialistische waanbeelden nastreeft, moet onvermijdelijk het besluit bijtreden, dat het neutrale Esperanto de rationeele en gezonde oplossing brengt van het internationale talenvraagstuk.

Verre van strijdig te zijn met het belang onzer nationale talen, is Esperanto hun aanvulling, hun schuts, en tevens hun bekroning. Ware Esperanto een aprioristisch taalproduct, dan kon men het terecht als a-nationaal bestempelen. Het wortelt echter in de nationale talen, put uit deze natuurlijke bronnen en biedt de synthese, de resultante, ja de quintessens der indo-Europeesche talen. Wie met de structuur ervan vertrouwd is, weet dat Esperanto, uit essentie zelf, onmogelijk a-nationaal kan zijn !

Niet a- maar inter- of supra-nationaal is Esperanto, en dies onbetwistbaar actueel en een noodzaak des tijds. De groote problemen die nu ons vasteland beheerschen, zijn zonder uitzondering **inter-nationaal**. Oogenschijnlijk staan naties tegenover elkaar; in feite beleven we een continentalen burgeroorlog. Zoowel geestelijke als economische autarchie zijn heden op nationale basis onmogelijk. De nationale grenzen blijken te eng voor de heerschende stroomingen. Op straf van ondeugdelijkheid dienen deze opvattingen internationaal hun toepassing te vinden. Deze vereischte aan internationaliteit is hun « sine qua non » !

Terzelfdertijd met dit internationalisme, merken we een heropleven van het nationaal gevoel. Tegenstrijdigheid? Geenszins! Alleen aanvulling, overgang van een achterhaald stadium in een ruimer, met de onvermijdelijke reactie. Het nieuwe stadium is niet de negatie van het vroegere, maar omvat het, houdt het in; het eene bloeit uit het andere op. Nationalisme, internationalisme zijn geen tegenstrijdige, maar zich aanvullende begrippen!

Elke uiting of evolutie in kunst, wetenschap en cultuur, alhoewel analytisch het werk van nationaal-indeeltbare individuen, is nu aldre Europeesch. Logisch gevolg der technische middelen die den modernen mensch ten dienste staan! Geestelijke stroomingen kennen geen tolgrenzen. Men ziet ze tegelijkertijd in verschillende landen hun invloed uitoefenen. Het bewustzijn werd gewekt, dat er naast de nationale betrekkingen nog plaats is voor ruimere. Het weleer geestelijk verkavelde Europa gaat, in steeds sneller tempo, meer eenheid tegemoet!

Internationale vraagstukken vergen internationale oplossingen. Ook op taalgebied geldt deze waarheid. Een meer homogeen Europa betrachten, maar tevens op het gebied der geestelijke betrekkingen tusschen de volkeren voor een bepaalde nationale taal voorrechten opeischen, is niet alleen tegenstrijdig maar beteekent tevens de kiem leggen voor latere naijver en tweespalt. Internationaal denken vergt immers van ieder lid eener pluri-nationale gemeenschap, het vrijwillig verzaken aan **voorrechten**, met het oog op het vrijwaren der **rechten** van ieder. Wenscht men, zonder een bepaalde taal te bevoorreechten alle naties op taalgebied gelijke rechten toe te kennen, dan is men onbetwistbaar voor de internationale betrekkingen op een neutrale hulptaal aangewezen.

Men maant ons Europeesch te zien, te denken, te handelen. Uitstekend! Wij, Esperantisten, zijn pioniers op dat gebied! En we zijn het uit ganscher harte en met gerust gemoed, omdat we bij onderzanding weten, dat dergelijke levenshouding niet in 't minst aan ons nationaliteitsgevoel schaadt of afbreuk doet!

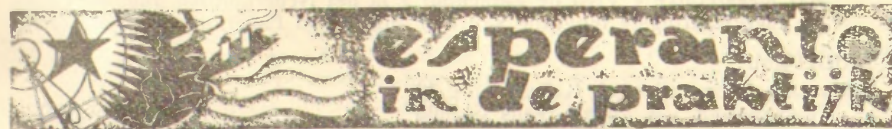
Esperanto is geen liefhebberij, geen tijdverdrijf, geen middel tot ontspanning; maar een verheven ideaal, een heilvolle zaak, een dringend noodzakelijke beweging, en daarom, ook onder de moeilijckste omstandigheden, onze volledige toewijding waard!

Mededeelingen van het Bestuur

We zien ons genoodzaakt terug te komen op hetgeen we in ons vorig nummer lieten doorschijnen, nl. dat plaatsgebrek ons niet alleen in de onmogelijkheid stelt sommige artikels bijtijds te publiceeren, maar ons tevens belet in elk nummer van « De Vlaamsche Esperantist » voor onze vaste rubrieken een plaatsje in te ruimen. Toch zorgen we, in de mate van het mogelijke, voor afwisseling in den inhoud. Tevens doen we beroep op het geduld van onze medewerkers, die we bij deze gelegenheid ook hartelijk dank zeggen!

Daar met dit nummer de laatste lijst is verschenen der Esperantowerken voorhanden bij F. E. I., komt in 't vervolg toch wat plaats vrij. Wij denken den wensch onzer leden te voorkomen, door deze ruimte terug voor een oefenrubriek beschikbaar te stellen. Onze voorzitter, Dr. T. Van Gindertaelen, zal met de noodige bevoegdheid deze taalpagina verzorgen.

Vlaamsche Esperantisten werft voor Fl. L. E., de eenige actieve Esperantistenvereniging in Vlaanderen, en wees daarbij indachtig dat, wat we in deze uitzonderlijke tijdsomstandigheden presteeren, ook uitzonderlijke waarde en beteekenis heeft!

HONGARIJE.

Op een tentoonstelling, gewijd aan uitvindingen en ingericht door de Hongaarsche Bond voor Uitvinders, werd door Dr. Aug. Benárd, gewezen minister, een voordracht gehouden over Esperanto. Als gevolg hieraan sloot vernoemde bond als vakvereniging aan bij de Hongaarsche Esperanto-Federatie.

MANDSJOEKWO.

We weten dat het bestuur der spoorwegen in Mandsjoekwo regelmatig de internationale taal gebruikt, voor inlichtingen en propaganda, in folders, drukwerken en vlugschriften. Nu werd, bij gelegenheid van het eerste nationaal Esperantocongres van Mandsjoekwo, door de spoorwegmaatschappij het bestuur van het Japansch Esperanto-Instituut te Tokio uitgenoodigd op een veertien-daagsche reis door het land, met verzoek achteraf uitvoerig verslag uit te brengen in « Revuo Orienta », het veelgelezen blad van « Japana Esperanto-Instituut ». Het bestuur van J. E. I. ging op het voorstel in, en zal binnenkort een nummer van haar orgaan speciaal aan Mandsjoekwo wijden. Tevens werd overeengekomen, dat dit nummer op groote schaal onder de Esperantisten zal worden verspreid. Zoo mogelijk houden we onze leden hiervan op de hoogte.

NEDERLAND.

Het « Nederlandsch Instituut voor Verlichtingskunde » (Utrechtscheweg 210, Arnhem) liet een merkwaardig vakboek verschijnen: « Benamingen op het Gebied der Verlichtingskunde, met hun vertalingen in het Duitsch, Engelsch, Fransch en Esperanto ». Opmerkelijk: alleen in Esperanto vinden we zonder uitzondering al de nederlandsche vaktermen vertaald die in het werk voorkomen. In de kolommen der drie overige talen ontmoeten we menige gaping met de vermelding dat een equivalent niet bestaat. Dit uitgebreid technisch woordenboek werd samengesteld door een bevoegde commissie van vakkundigen bestaande uit: prof. ir. E. J. F. Thierens der Technische Hoogeschool te Delft; ir. J. H. J. de Jong; prof. dr. M. Minnaert; R. Swierstra; ir. G. J. van de Well.

Flandra Esperanto-Instituto

Vereeniging zonder Winstoogmerk (Staatsblad 20-12-1930, Akte 1227)

Postrekening : 3268.51

Adres : P. van Humbeekstraat 3, Brussel-West

Door de omstandigheden blijven we geheel op eigen voorraad aangewezen. We publiceeren hier een laatste lijst werken bij F. E. I. voorhanden. Bij het bestellen van **literatuur** is het geraden meerdere titels op te geven, daar onze stock desbetreffend reeds aanzienlijk is geslonken.

Leden van den Vlaamschen Esperantistenbond ontvangen hun bestellingen franco. **Afdeelingen** genieten bovendien 20 % korting op onze fondsuitgaven (in onderhavige lijst met * gemerkt). Andere klanten dienen bij hun bestellingen 10 % te voegen voor port en verpakking.

DIVERSEN.

* Prentenbriefkaarten (met tekst in Esperanto) van Antwerpen.

Omslag met 10 prachtige photo's op glacépapier fr. 5.00

Estonta Eduko. Dr. A. Ferrière (72 blz.).

Een hartelijk woord tot ouders en opvoedkundigen ing. fr. 5.00

Kiel Eduki niajn Infanojn ? Dr. A. Ferrière (72 blz.).

De opvoeding op nieuwe banen ing. fr. 8.00

Pola Folkloro kaj Popolkanto. S. Grenkamp (64 blz.).

Verlucht met buitentekstplaatjes en muziekstukjes ing. fr. 8.00

Tragiek en Triomf van Zamenhof. E. Privat-L. Belinfante (25 + 125 blz.).

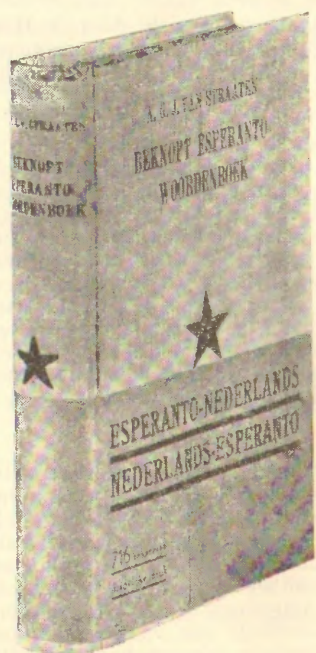
Het meesterlijke « Vivo de Zamenhof » in het Nederlandsch. ing. fr. 22.00

De merkwaardigste biografie van den auteur van Esperanto. geb. fr. 29.00

ERRATUM.

* Kantaro Esperantista. J. Karnas (112 blz.).

Inplaats van 5 fr. zooals reeds gemeld : ing. fr. 6.00

Het aangewezen HANDWOORDENBOEK

voor wie zich eens voor al een degelijk
vertalend woordenboek wil aanschaffen!

★

Gedrukt in een mooie heldere letter.

In alle opzichten keurig verzorgd.

Uitermate overzichtelijk.

★

716 kolommen duidelijke druk.

In stevig linnen band.

Formaat : 13,5 × 20 cm.

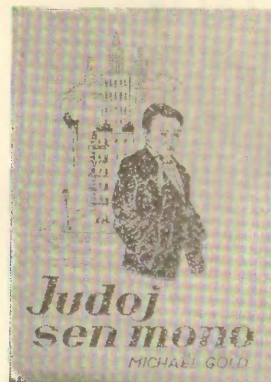
★

PRIJS : fr. 40.00.

★

F. E. I. — P. van Humbeekstr. 3, Brussel-West.

Aan de inschrijvers op « Romanserio 1940 »,

Deze serie waardevolle letterkundige werken, uitgegeven onder controle van « Literatura Komitato », voorzag zes titels in volgende orde :

1. La Lanternisto; 2. Judoj sen Mono; 3. La Batalo de l'Vivo; 4. La Vojoj estas nekonataj; 5. La Taglaboristoj; 6. La Perfido. Als premie voor vroegrijdige inschrijvers : La nekonata Konato.

Nog vóór de meigebeurtenissen 1940 verschenen de twee eerste werken, die alle inschrijvers bekeerden. Naar blijkt zagen verder nog het licht : nummers 3 (dit werk, zooals voorzien, samen met het premieboek), 4 en 5. Bij ons weten heeft geen enkele inschrijver hier in Vlaanderen nummers 3 (met de premie) en 4 ontvangen. Wat het vijfde betreft, dit zou nog niet verstuurd zijn geweest, op het oogenblik dat de uitgevers hun bedrijvigheid moesten stop zetten.

Gezien het zoo goed als uitgesloten is, dat deze werken de belanghebbenden nog kunnen bereiken, kunnen de Esperantisten, die door bemiddeling van het Vlaamsch Esperanto-Instituut op deze serie inschreven en daarbij geheel of gedeeltelijk vooral betaalden, in vervanging bij F. E. I. boeken bestellen voor een bedrag gelijk aan de waarde bij inschrijving der niet ontvangen nummers, 't zij 21 fr. per deel en 2 of 7 fr. voor de premie naar gelang deze laatste destijds ingenaaid of gebonden werd verlangd.

Voor het vaststellen van hun keus verwijzen wij de belanghebbenden naar de lijsten verschenen in « De Vlaamsche Esperantist ». Gemakshalve verzoeken we, bij het opgeven van letterkundige werken, steeds verscheidene titels aan te duiden. De inschrijvers, die in dit geval verkeerden, genieten **bij uitzondering** op onze fondsuitgaven de korting van 20 % voorbehouden aan de afdeelingen van Flandra Ligo Esperantista.

UIT DE « EPOKO »-REEKS :

Aangename ontspanningslectuur. Per deel fr. 10.—

Handig formaat. Gekartonneerd. Ieder werk ongeveer 200 blz.

Murdo en Orienta Ekspreso. A. Christie-« Etulo ». Een detektievenroman vol spanning.

La Knaboj de Paulo-Strato. F. Molnar-Spierer. Een aangenaam en frisch jongensverhaal.

Princino de Marso. E. R. Burroughs-K. R. S. Sturmer. Een boeiende en aangename fantasie.

Colomba. P. Mérimée-J. Beau. Een vendetta-avontuur op het eiland Korsika.

UIT DE « P. E. B. »-REEKS

Aanbevolen romans. Per deel fr. 29.—

Mooi uitgegeven in linnen band. Ieder werk ongeveer 250 blz.

La Ora Stuparo. Ph. Oppenheim-« E. S. de R. ». Politieke en financieele intriges.

La Dormanto Vekigas. H. G. Wells-A. Milward. Onze samenleving over 2000 jaar.

La Naiveco de Pastro Brown. G. Chesterton-C. Bean. Een spannend detektievenverhaal.

Udino. Olive Schreiner-S. A. Andrew. Zuid-Afrika op het einde der 19^e eeuw.

ESPERANTO-PHILATELIE

Onder de Esperantisten ontmoeten we heel wat hartstochtelijke postzegelverzamelaars. Omgekeerd mag ook worden beweerd, dat een niet gering aantal philatelisten de internationale taal voorstaat en ze met goed gevolg in de praktijk toepast. Zeer logische toestand, indien we bedenken dat van alle stervelingen onze verzamelaars wellicht het meest bij de internationale relaties betrokken zijn. Deze relaties liggen immers aan het verzamelen zelf ten grondslag. En dat onze verzamelaars met het gebruik van Esperanto hun voordeel doen, hoeft wel geen betoog.

Er bestaat een loffelijke manier van verzamelen, die inspanning vergt en — niet het minst op internationaal gebied — relaties noodzaakt. Juist daardoor echter wordt het een aangename en nuttige ontspanning, die den liefhebber oogenblikken van oprecht genoegen verschaft wanneer hij, op zijn verzameling neerblikkend, de vrucht van eigen arbeid aanschouwt.

Vroeger werd op eenigszins naïeve wijze aan philatelie gedaan : men verzamelde zonder onderscheid alles waarop de hand kon worden gelegd.

De laatste jaren is hierin echter verandering gekomen, deels omdat het aantal zegels op waarlijk verbluffende wijze toenam, deels omdat de klassieke zegels slechts aan phantastische prijzen verkrijgbaar werden gesteld. Van den nood werd een deugd gemaakt : men begon zich te beperken of specialiteiten te verzamelen a.d.z. vliegpost, Rood Kruis, liefdadigheid e. a.

Hier willen we nu speciaal onze verzamelaars aansporen zich in 't bijzonder aan de Esperanto-postzegels te interesseeren. Ja, waarom niet in de eerste plaats een verzameling aanleggen van zegels die betrekking hebben op Esperanto of aanduidingen dragen in de internationale taal? De volledige verzameling is nog niet aanzienlijk, en de prijzen bijgevolg nog in 't bereik van ieders beurs. Met zorg kan de verzameling dan met de nieuwe uitgaven worden aangevuld, die, naar gelang Esperanto meer uitbreiding nemen zal, ook talrijker zullen worden.

Het aanleggen van dergelijke verzameling lijkt me voor elk Esperantist-postzegelverzamelaar haast plicht ! Immers, welke propagandistische waarde schuilt niet in het gebaar met rechtmatige voldoening aan belangstellenden zijn verzameling Esperanto-postzegels te kunnen toonen met de opmerking : « Kijk eens wat Esperanto, ook op dat gebied, reeds heeft bereikt ! ».

Fr. V. D.

Nota v. d. Red. — Belangstellenden, die de gedetailleerde lijst met waardevermelding van al de tot op heden reeds verschenen Esperanto-postzegels wenschen te ontvangen, of andere inlichtingen betreffende Esperanto-philatelie zoeken in te winnen, verwijzen we naar s-ano J. Van Deun, Turnhoutschebaan 277, Borgehout-Antwerpen (postrekening 1374.38). Wie om inlichtingen verzoekt, verzuime niet een postzegel voor antwoord in te sluiten !

Esperanto-nieuws van hier en elders

AFDEELING BRUGGE.

Met toestemming van het plaatselijk militair bestuur werd verleden winter door onze vereniging een goed geslaagde cursus ingericht. Van de leerlingen zijn een twaalfstal tot onze afdeling toegetreden. Dientengevolge konden we met genoegen, even na nieuwjaar, een lijstje met evenveel nieuwe leden aan onze landelijke organisatie laten geworden. Dat het onze nieuwe Zamenhof-anoj ernst is, blijkt uit het feit, dat elk zich een degelijk vertalend woordenboek heeft aangeschaft.

Op 13 Februari hadden we onze algemeene jaarvergadering. In uitvoering verslagen lieten voorzitter en secretaris onze bedrijvigheid van verleden jaar nog eens herleven. Het bestuur werd ongewijzigd herkozen en bestaat uit : drs. F. Roose, voorzitter; R. Iserentant, secretaris; D. Maly, kashoudster; K. Van den Bussche, konsilanto; E. Senave, bibliotekistino. Twee nieuwe leden werden het bestuur toegevoegd : G. Maertens en E. De Baets, die onderscheidenlijk de propaganda en de ontspanningsaangelegenheden zullen behartigen. Onderwijl hebben deze nieuwe bestuursleden zich reeds voortreffelijk van hun taak gekweten !

Onze maandelijksche bijeenkomsten, die op zondagavonden plaats vinden, zijn, naar de opkomst der leden te oordeelen, een waar genot. Onze voorzitter sprak o. a. over de geschiedenis der wereldtaalbeweging en behandelde in het bijzonder Ido. Onze secretaris schetste de geschiedenis onzer afdeling en verlichtte zijn uiteenzetting met heel wat illustratie. We wisten niet, dat we aan Esperanto in het algemeen en aan onze afdeling in het bijzonder reeds zooveel moois hebben beleefd ! Waarlijk : « U dit te herinneren zal U eenmaal verblijden » (Virgilius).

Onder leiding van onzen bedrijvigen secretaris werden aangename en leerrijke wedstrijden ingericht. De mooiste resultaten (en een premie!) boekten : G. Maertens, B. Verleye, H. De Kersgieter, E. De Baets en T. Roose.

Regelmatig worden ook fietstochtjes en uitstappen ingericht, w. o. deze naar Overmeire-Donk en naar Herstberge speciaal te vermelden zijn. Kortom, spijs de omstandigheden mogen we ons in een ideaal verenigingsleven verheugen !

AFDEELING BRUSSEL.

Hierbij weze elk lid er aan herinnerd, dat we mekaar regelmatig ontmoeten den eersten Donderdag van elke maand, vanaf 20 u., in ons lokaal « Vlaamsch Huis », Groote Markt 16. Op Donderdag 7 Augustus e.k. rekenen we derhalve op ieders aanwezigheid ! Belangstellenden zijn steeds welkom !

AFDEELING KORTRIJK.

Alhoewel onze afdeling niet op een groote bedrijvigheid mag bogen, blijven onze leden toch regelmatig in contact. Geregeld vinden de getrouwen elkaar terug, om door studie en conversatie hun kennis der internationale taal op peil te houden en zelfs uit te breiden.

In samenwerking met afdeling Waregem werd een uitstap ingericht naar Tiegem, met bezoek aan het merkwaardig schildersatelier van Staf Stientjes. Afdeling Waregem, die een kern actieve Esperantisten telt, was op deze prachtig geslaagde uitstap flink vertegenwoordigd.

NIEUWE ESPERANTO-INSTELLING IN DENEMARKE.

« Dansk Esperanto Bureau » is de naam van het instituut voor Esperanto-onderwijs en propaganda in Denemarken, die onlangs in Ringsted (Tinggade 10) werd opgericht. Voor einde Juli worden door deze instelling « Esperanto-dagen » ingericht in Langeland. Het volledig programma verscheen in « Dansk Esperanto-Tidende », het prachtig uitgegeven nieuw orgaan van « Dansk Esperanto Bureau ».

UITBREIDING DER ESPERANTOBEWEGING IN ZWEDEN.

Verleden jaar trof het bestuur van « Sveda Esperanto-Federacio » het besluit een bestendig Esperanto-kantoor in de hoofdstad te openen. Voor dit doel wer-

den reeds 10.000 zw. kronen (ong. 75.000 belg. fr.) verzameld. Het kantoor zal weldra volledig ingericht zijn en opent denklijk in het najaar.

DE NOORSCH E SPERANTOBOND BEDRIJVIG.

Gedurende den afgelopen winter richtte « Norvega Esperanto-Ligo » met succes Esperantocursussen in voor de jeugd die onmogelijk regelmatig de school kon bezoeken. (In verscheidene plaatsen werden de schoollokalen voor andere doeleinden in gebruik genomen).

EERSTE NATIONAAL ESPERANTO-CONGRES IN MANDSJOEKWO.

Zooals vrijwel overal in het verre Oosten, bestaat ook in Mandsjoekwo groote belangstelling voor de internationale taal. Einde Juli grijpt in de hoofdstad Sinking, en ook in Kharbin, het eerste nationaal Esperantocongres van Mandsjoekwo plaats. Benevens de Esperantisten uit vernoemde steden, worden deelnemers verwacht uit Dairen en Moekden, alsook gasten uit Japan.

ESPERANTO EN « DOPOLAVORO ».

In aanwezigheid der plaatselijke leiders van « Opera Nazionale Dopolavoro » (Fascistische instelling voor onderricht en ontspanning aan arbeiders) werd te Turijn plechtig overgegaan tot het openen van een nieuwe Esperantocursus voor spoorwegarbeiders. Prof. C. Contorno-Gulielminetti hield de gelegenheidsrede, waarna prof. Giacosa overging tot het uitreiken van een Esperanto-attest aan de deelnemers van een vroegere cursus. Dr. Carlo Bortone leidt de nieuwe cursus.

ZAMENHOF LUISTERRIJK HERDACHT TE BUDAPEST.

Op een groote feestavond, gehouden in de Hongaarsche hoofdstad en gewijd aan de nagedachtenis van den auteur van de internationale taal, voerden o. a. het woord : dr. G. Lukács, gewezen minister; prof. F. Erdey, pauselijk kamerheer; prof. J. Mihalik, voorzitter der Hongaarsche Esperanto-Federatie.

BIJ HET VERSCHIEDEN VAN INGENIEUR ANDRE BAUDET.

Als groot-industrieel en gewezen voorzitter der handelskamer van Parijs was A. Baudet, zoowel nationaal als internationaal, een invloedrijk persoon. Als tweede voorzitter van de « Société Française pour la Propagation de l'Espéranto » en als stichter van de vereeniging « Esperanto kaj Komercio » was hij aangewezen om Frankrijk te vertegenwoordigen op de internationale conferenties « Esperanto en Handel » achtereenvolgens gehouden te Genève (1922), Venetië (1923) en Parijs (1925). In 1937 presideerde hij de belangrijke conferentie « Esperanto in het Moderne Leven », die in de hoofdstad van Frankrijk plaats greep. Met hem verdwijnt een der voornaamste figuren uit de Esperantomiddens en handelskringen van Frankrijk.

PATER M. E. CAROLFI NOG IN LEVEN !

Naar blijkt is het bij vergissing, dat het overlijden werd gemeld van Modesto Eugenio Carolfi, italiaansch franciscaner, gekend in de katholieke kringen om zijn groote bedrijvigheid voor Esperanto. Na een zware ziekte te hebben doorworsteld, zou pater Carolfi uit Italiaansch Oost-Afrika naar Italië zijn teruggekeerd, waar hij nu te Cotignola (Revenna) zou verblijven.

VLAAMSCHE ESPERANTISTENBOND

(Fl. L. E. — Flandra Ligo Esperantista — Fl. L. E.)

VOORZITTER : Dr. Th. Van Gindertaelen, Stefaniestraat 44, Antwerpen.

ONDERVOORZITTER : G. Baumers, Korte Veldstraat 35, Turnhout.

SECRETARIS : G. Debrouwere, Magdalenastraat 29, Kortrijk.

PENNINGMEESTER : A. De Keyzer, Vlaamsche Steenweg 70, Brussel.

* * *

POSTREKENING : 2321.50 van Flandra Ligo Esperantista, Brussel.

LIDGELD : minimum 's jaars fr. 10.— met gratis informatieblad.

MEDEDEELINGEN VOOR

DEN VLAAMSCHE ESPERANTIST

Alleen voor leden van den Vlaamschen Esperantistenbond

Redactieadres : Piet van Humbeekstraat 3, Brussel-West

5.

SEPTEMBER-OCTOBER

1941

Spijts talenchaos : Esperanto niet gewenscht ?

De verslagen die begin September in de pers verschenen over het zomerfeest der europeesche jeugd te Breslau, hebben onwillekeurig bij ons bovenstaande overweging gewekt.

Als voorstander van een hulptaal, voorbehouden voor de betrekkingen op internationaal gebied, wekken alle bijeenkomsten met internationaal karakter in hooge mate onze belangstelling; want automatisch rijst bij ons de vraag : hoe was het er op taalgebied gesteld ?

Welnu, al werd in de verslagen over taalmoeilijkheden geen woord gerept, toch durven we aan de hand derzelve beweren, dat dit feest, waarmee men vul. internationale verbroedering op het oog had, eens te meer het bewijs bracht, dat het gebrek aan een gemeenschappelijk middel voor het uiten van gedachten en gevoelens, de geestelijke toenadering op dergelijke bijeenkomsten in hooge mate belemmert.

De jeugd van 17 naties was er vertegenwoordigd, en werd aan het station door een reusachtig spandoek in evenveel talen verwelkomd. Tot hier geen zwarigheden van taalkundigen aard, al waren de welkomgroeten in verhouding in miniatuurletter, en noodgedwongen in zekere rangorde gesteld.

We staan echter sceptisch tegenover de bewering, dat onmiddellijk een spontaan en direct contact tusschen al de jeugdige deelnemers tot stand kwam. We zien immers niet in door welk wonder de aanwezige Noren met de Italianen, de Nederlanders met de Bulgaren, de Finnen met de Slowaken, de Duitschers met de Spanjaarden, de Portugeezen met de Hongaren en de Vlamingen met de Kroaten van gedachten konden wisselen. Enthousiasme en enorm veel goeden wil zijn nog niet voldoende om een volledig contact mogelijk te maken ! En in volgende passus der welkomrede van jeugdleader Baldur von Schirach zien we een onbewuste zinspeling op de bij die gelegenheid heerschende taalmoeilijkheden : « Al spreken we verschillende talen, toch kloppen onze harten eensgezind. »

« Door samenwerking als volwaardige leden van een lotsverbonden volkerencomplex naar een europeesche orde, en geenszins door

nivelleering, vervlakking, opslorping of afstand van nationaal particularisme ». Dit was de geest te Breslau. Waar het in deze wilsuïting over nationaal particularisme gaat, voelen we onze belangstelling in heel bijzondere mate gewekt; want dit houdt alweer verband met taal. Immers, wat anders zijn onze onderscheidenlijke talen, dan de hoogste belichaming van de nationale eigenaardigheid of particulariteit?

Geen afstand van dit particularisme. Dit veronderstelt voor de betrokken volkeren onderling een nauwgezette eerbied voor de gaafheid van elk Europeesch taalgebied, wars van alle taalimperialisme! Maar hoe zulks in overeenstemming gebracht met de noodzakelijke oplossing van het internationale talenprobleem, dat in een meer homogeen vasteland met meer aandrang dan ooit op het voorplan zal treden, als logisch gevolg van inniger samenwerking op elk gebied? Door een der groote Europeesche talen een overwegende rol toe te kennen, met het daaraan verbonden gevaar voor langzame opslorping, in de eerste plaats geenszins denkbeeldig voor minder belangrijke taalgebieden? Dergelijke oplossing is o. i. beslist uitgesloten, want in strijd met de belijdenis te Breslau!

Alleen de Esperantisten trekken consequent de lijn, waar ze, in het algemeen aanvaarden van Esperanto als tweede taal voor ieder, een **synthese der Europeesche talen** de voorkeur geven, die, geen enkel volk geheel vreemd maar toch voor ieder neutraal gebied, de eenig mogelijke harmonieuze, en bijgevolg de eenig wenschelijke oplossing brengen kan, van het netelige internationale talenvraagstuk.

BRAZILIE.

Op een congres van ingenieurs, gehouden te Sao Paulo, werd besloten dat het groot technisch woordenboek, dat nu in voorbereiding is, ook in Esperanto de vertaling zal behelzen van al de technische uitdrukkingen.

DENEMARKEN.

Het jaarboek van het plant-pathologisch laboratorium te Kopenhagen kwam in Juni jl. van de pers, en bevat résumé's in het Engelsch en in Esperanto. Het Esperanto-gedeelte is van de hand van Paul Neergaard, gekend botanicus en auteur van vakkundige werken in de internationale taal.

ITALIE.

Aan de hoofduitgang van het Turijnsche centraalstation werd een groot bord aangebracht, met practische inlichtingen in Esperanto.

NEDERLAND.

Het astronomisch observatorium « Sonneborgh », te Utrecht, komt een belangrijk wetenschappelijk werk in het licht te geven onder de tweetalige benaming : « Photometric atlas of the solar spectrum — Fotometria atlaso de la suna spektro ». De auteurs van dit merkwaardig boek, waarvan de inhoud tevens in 't Engelsch en in Esperanto is gesteld, zijn volgende vooraanstaande geleerden : prof. dr. M. Minnaert, G. F. W. Mulders en J. Houtgast. Als Vlaming is eerstgenoemde hier te lande in de wetenschappelijke kringen een bekende en hooggeachte persoonlijkheid.

Van de hand van dr. F. J. Belinfante, leeraar aan het natuurwetenschappelijk instituut der Leidensche hoogeschool, verscheen een verhandeling : « On the covariant derivate of tensor-unders ». Résumé's in het Duitsch en in Esperanto zijn aan deze dissertatie (reeds vroeger in het wetenschappelijk tijdschrift « Physica » verschenen) toegevoegd.

Een hartelijk woord tot onze leden

Stellen onze leden dermate belang in hun eigen zaak, dat ze zich weleens afvragen hoe het mogelijk is dat « De Vlaamsche Esperantist » — of wat althans hiervan nu doorgaat — terug het licht kon zien en nu regelmatig verschijnt, en wat zulks, in alle bescheidenheid, voor onze beweging nog beteekent?

Bovenstaande vraag heb ik mezelf menigmaal gesteld; want menschen — Esperantisten inclus — bezitten een groot aanpassingsvermogen. Ontvangt men iets voor 't eerst en geheel buiten verwachting, dan voelt men zich aangenaam verrast. Weldra gaat men er aan wennen, en vindt, bij slot van rekening, het toch maar vanzelfsprekend. Verder bekommert men zich niet meer over het « hoe » en het « waarom »... Zoo ook met ons bescheiden noodblad!

Menig samideano beperkt zijn Esperanto-bedrijvigheid — ten onrechte! — tot het allernoodzakelijkste. Men voelt zich nog wel Esperantist, maar leeft zonder inspanning, en vaak zonder uitzicht. Men voelt zich als 't ware geestelijk grantsoeend, want veel wat ons duurbaar is moeten we nu ontberen. En gelaten wacht men tot de brave postbode, eens om de twee maand, een miniatuurblaadje in de bus stopt : het eenig contact met geheel Esperantujo!

Welnu, het doet me beslist deugd te bedenken, dat onze « diligenta (?) kolegaro » zoo eens van tijd tot tijd uit een sloopende lethargie wordt gewekt, al beseft men niet wat al moeite het heeft gekost om dit mogelijk te maken! Toch schep ik me geen begoochelingen, want sommigen — beslist een heel kleine minderheid — getroosten zich wellicht niet eens de moeite ons zorgenkind uit zijn windsels, t.t.z. uit zijn omslag te halen, te ontvouwen en van a tot z met aandacht te lezen. Dergelijke Esperantisten (?) hebben sinds lang de groene ster weggeborgen, samen met andere « souvenirs ».

U ziet het, beste lezer, mijn giftpijlen zijn niet tegen u gericht, maar tegen diegenen die buiten hun bereik staan. En ziezoo, nu weet u dat de redactie hier met opgestroopte hemdsmouwen zit te zwoegen, wijl onze zuinige penningmeester de centen telt... en hertelt. U gist reeds waar de koe gebonden ligt, en waar we op aansturen, nietwaar? Juist geraden, beste lezer, want koken kost geld, en tamelijk veel geld in deze tijden, al koken we nu haast een geheel jaar « gratis »!

De Vlaamsche Esperantistenbond heeft, ten overstaan zijner leden, zijn plicht gedaan, geheel zijn plicht. Maar nu is de tijd aanbroken dat de leden aan 't woord komen, en van hen een kleine maar allernoodzakelijkste daad wordt verwacht. Financiële moeilijkheden kunnen nu onmogelijk nog worden voorgewend om gebeurlijke afvalligheid te vergoelijken : daarvoor zorgt de minimumbijdrage! Wat niet uitsluit, dat we, van al wie maar eenigszins kan, een contributie verwachten die dit minimum, al naar gelang, weinig of ruim overtreft!

Elders in dit nummer komt onze penningmeester — in woord en beeld! — aan de beurt, en wijst met heftig gebaar, en in weinige woorden zooals het een zuinig beheerder past, eenieder op zijn plicht. Naar zijn misbaar te oordeelen is de nood nijpend! Daarom springen we onverwijld in de bres — en wie kan betaalt dubbel, het oude spreekwoord indachtig : Spesniloj la vojon trabatas! F. V. D.

Esperanto en de Wetenschap

Wie wetenschappelijk de geschiedenis van Vlaanderen bestudeeren wil, stuit op niet geringe taalmoeilijkheden. Werken in de fransche, deitsche en engelsche taal dienen noodzakelijk geraadpleegd. In sommige gevallen echter, al naar gelang den aard van het onderwerp, volstaat de kennis van deze drie vreemde talen niet. Wil men wetenschappelijk b.v. de niet onaanzienlijke rol der vreemde handelskolonies te Brugge gedurende de middeleeuwen nagaan, dan komen daarbij nog Spaansch en Italiaansch te pas. Hieruit blijkt, dat voor geschiedkundige navorsching of voor het verwerven van geschiedkundig inzicht op wetenschappelijk gebied, talenkennis haast onontbeerlijk is. Zulks zal vanzelfsprekend steeds zoo blijven.

Maar de wetenschap heeft takken die dezelfde vraagstukken stellen aan al de wetenschapsmensen over de geheele wereld. B.v. worden dezelfde actueele onderwerpen over geneskunde overal besproken en bestudeerd, en in bijna alle talen wordt er over geschreven. Een geleerde, om op de hoogte te blijven van al de vorderingen en ontdekkingen die zijn vak aanbelangen, zou bijgevolg een overweldigend aantal talen moeten beheerschen. Wel is waar publiceerden sommige geleerden, die tot een minder belangrijk taalgebied behooren, hun wetenschappelijk werk in een of in verscheidene der groote europeesche talen (Duitsch, Engelsch, Fransch, Italiaansch, Russisch, Spaansch) en bereiken hierdoor een ruimere kring belanghebbenden. Onder den drang van een heroplevend nationaliteitsgevoel neemt deze gewoonte evenwel gedurig af, zoodat in alle talen wetenschappelijke werken het licht zien, al zijn ze, in de eerste plaats, niet voor taal- maar voor vakgenooten bestemd. Zoo schreef prof. De Vleeschauwer, der Gentsche universiteit, zijn groot werk over Kant in het Fransch met het oog op de internationale Kant-wetenschap. Zijn collega, prof. De Bruyne, liet daarentegen zijn « Ethica », ofschoon geen vulgarisatiewerk, in het Nederlandsch verschijnen; waaruit we evenwel niet mogen afleiden, dat dit werk alleen in ons taalgebied belangstelling moet wekken.

Het nationaliteitsgevoel, dat steeds aan eigen taal de voorkeur doet schenken, is een niet te onderschatten gevoelsfactor. Soms is het een uiting van verzet tegen overweldigende invloed van een naburige cultuur, en groeit het tot een planmatige negatie van een bepaalde taal. Wat ons betreft zijn we reeds veraf, zoo niet van de tijd dan toch van de geest, dat hier kon worden voorgelouden dat het Nederlandsch ongeschikt was voor de hogere aangelegenheden van den geest. Het verschijnsel is overigens internationaal. De laatste jaren hebben de Japanners alles wat Engelsch is geweerd, mede om de groote moeilijkheid die voor hen het aanleeren van deze taal beteekent.

Gedurende de middeleeuwen, en tot op het einde der 17^e eeuw, waren dergelijke moeilijkheden ondenkbaar. Aan al de hoogeschoolen van het vasteland werd in het Latijn, de internationale wetenschapstaal, gedoceerd, en de wetenschappelijke werken zagen haast uitsluitend in deze taal het licht. Het Latijn werd echter ongeschikt bevonden voor de moderne wetenschap, en de moderne talen hebben het stilaan maar zeker verdrongen.

Nu dient met de verscheidenheid van taal rekening gehouden, en de relaties tusschen de wetenschapsmensen van verschillende nationaliteit zijn er niet op verbeterd! De voorbeelden liggen om 't grijpen. In de 18^e en 19^e eeuw werden de binnenlanden ontdekt. Welnu, nog lang daarna bleef Noord-Azië onbekend spijs de degelijke werken hierover — echter alleen in het Russisch — in het licht gegeven. Prof. dr. Fawcett, van de universiteit van Londen, heeft ons eens persoonlijk medegedeeld welke moeilijkheden hij ondervond, toen hij, enkele jaren geleden, als voorz. funderde van een internationaal congres van aardrijkskundigen. Hoe de drie voorgenomen voertalen niet voldoende bleken; de betwisting omtrent de wenschelijkheid nog andere talen tot het congres toet te laten; het protest der verongelijken en het misnoegen van een groot aantal congresleden dat onmogelijk kon reageren op uiteenzettingen in een of andere min gekende taal. De ervaring heeft prof. Fawcett van de wenschelijkheid eener internationale taal overtuigd: hij werd een beoefenaar en warm voorstander van Esperanto.

Voor het gebruik op het gebied van wetenschap en techniek moet een algemeene internationale taal vanzelfsprekend bepaalde eigenschappen bezitten en tevens aan vrij hoge eischen van juistheid en duidelijkheid voldoen. Dienaangaande benadert geen een onzer natuurtaalen het logische Esperanto. Willekeur en blinde traditie halen het onmogelijk tegen logische woordbouw waarin de

elementen toelaten het geheel met zekerheid te definieeren. Het is een feit dat sommige vaktermen, alhoewel in onze onderscheidenlijke talen soms gelijklopend, daarom niet altijd precies dezelfde begrippen dekken. Een gemeenschappelijke neutrale hulptaal zou hier bovendien als basis kunnen dienen voor het definitief vaststellen der beteekenis van ieder woord. Kortom, er is een oplossing. Ons rest alleen na te gaan hoever ze reeds haar toepassing vindt.

In het Verre Oosten, nl. in Japan, zagen reeds circa 100 wetenschappelijke werken in Esperanto het licht en werden tal van verhandelingen in deze taal gepubliceerd. Ook jaarboeken van observatoria worden er in de internationale taal uitgegeven, en onlangs verscheen in Esperantovertaling de japansche historische kronijk, een omvangrijke officieele uitgave in vijf banden. Sinds 1937 bestaat er een nationale wetenschappelijke Esperanto-associatie, met name « Scienco », die een vijfhondert leden vereenigt w.o. de rector der keizerlijke universiteit. Het betrekkelijk ruim gebruik van Esperanto in Japan kan geen verwondering baren, indien we bedenken dat de geleerden er nog meer dan elders op vreemde talen aangewezen zijn om hun werken over de grenzen bekend te maken, en het Engelsch, de eenige europeesche taal die er als tweede taal onderwezen wordt, om politieke en vnl. om linguistische redenen geen goed hart toedragen.

Benevens werken over kunst, ontdekkingsreizen (w.o. André's tocht naar de Noordpool) e. a. onderwerpen, zagen in Europa ook een aantal vulgarisatiewerken het licht in de internationale taal (b.v. het werk van van Loon over Cosmologie, van Aisberg over Radiophonie e.a.). Streng wetenschappelijke werken, uitsluitend in Esperanto, zijn hier, in tegenstelling met Japan b.v., eerder zeldzaam. Indien niet in een der drie voornaamste (D., E., F.) van de groote europeesche talen uitgegeven, gaat hier doorgaans de voorkeur naar meertalige publicaties waarin Esperanto dan niet zelden voorkomt. In Nederland zijn dergelijke werken niet zeldzaam, en onze landgenoot, prof. dr. M. Minnaert, heeft in samenwerking met andere geleerden meer dan een meertalig werk in het licht gegeven waarin ook Esperanto gebruikt is.

Overigens bestaan ook wetenschappelijke vereenigingen van Esperantisten. De voornaamste is wel « Internacia Scienca Asocio Esperantista » gepatroneerd door voraanstaande geleerden als Lumière e. a. Benevens enkele wetenschappelijke tijdschriften door deze vereenigingen geheel in het Esperanto uitgegeven (« Bulteno de I. S. A. E. », « Internacia Medicina Revuo », « Scienca Gazeto » e. a.) vinden we ook wetenschappelijke bladen waarin een Esperanto-résumé den inhoud van ieder artikel voor buitenlanders wil verduidelijken (« Journal de Médecine de Lyon », « Le Phare Médical », « Bulletin de la Société de Médecine de Paris », het tijdschrift uitgegeven door de Belgische vereeniging voor orthopedi e. m. a.).

Wat het publiceren van Esperanto-résumé's in wetenschappelijke bladen en werken betreft, dient vermeld, dat door fransche Esperantisten een vertaaldienst werd opgericht, die als volgt te werk ging: om een résumé in de fransche taal werd aan den auteur verzocht, door vaklui werd dit in Esperanto vertaald en bij het werk gevoegd. Het eerste werk dat zij alzoo kenbaar maakten was van Louis Elbe, « La crise morale devant la science moderne ». Van het tweede ontvingen zij het résumé eigenhandig door den auteur in Esperanto opgesteld. Het betrof hier het werk « Critica », derde deel in de serie « Synopsis Philosophiae Scholastica », waarvan schrijver, dr. Fr. Erdy pauselijk kamerheer en prof. aan de universiteit te Budapest, zelf Esperantist is. Door deze vertaaldienst werd reeds goed werk verricht, en op de oprichting van similiaire diensten in nog andere landen werd aangestuurd. De oorlog is echter al deze uitstekende voornemens in hooge mate komen dwarsboomen. Volledigheidshalve dient nog gezegd, dat dergelijke publicaties soms voorbereidend werk vergen, nl. het vastleggen der terminologie in de internationale taal; gebied waarop voor sommige vakken nog veel te doen blijft, al bestaan reeds uitstekende technische woordenboeken in Esperanto.

Uit het voorgaande blijkt, dat Esperanto niet alleen dienst zou kunnen bewijzen, maar in de practijk reeds eenige toepassing vindt op wetenschappelijk gebied. Wat ons betreft, we zijn de meening toegedaan, dat het publiceren van Esperanto-résumé's een eerste stap beteekent in de goede richting naar de ideale oplossing der taalzwarigheden in verband met wetenschappelijk werk van internationale beteekenis: tweetalige publicaties (nationale taal plus Esperanto) geheel van de hand van den auteur.

Drs. F. R.

KIKKERKWARTET

J. BAGHY

(Opgedragen aan de klagende nietsdoeners)

Onder 't afdak staat een vat,
Zoodat 't malsche regennat
Niet dat gapend vat kan raken,
't Kan maar vallen ver en bij,
Maar het vat blijft regenrijk,
En de kikkerbent aan 't kwaken :

Kwawak kwawak kwak kwak
Waterkuip, jij holle buik,
Kwak kwak kwak
Dorstig zijn wij als een kruik,
kwak kwak kwak
Kwartet-kwaken tot den Vader
Aller water wij steeds kwader,
Ons verwijtend klaaggebed :
Rap dat vat in 't nat gezet !
Kwak kwak kwak.

Kwawak kwawak kwak kwak
't Aaklig vat moet water kapen !
Kwak kwak kwak
Water, water, vóór wij slapen !
Kwak kwak kwak
't Quodlibet van 't kwakend koor
Roept den watervader voor :
Nimmer wij het kwaken staken,
Water kan men niet verzaken !
Kwak kwak kwak.

Dit bewijst, dat als het regent,
En het nat het vat niet zegent,
Gansch vergeefs de kikkers kwaken
Als ze niet... een sprongsken maken.
Kwaakt dus niet als kikkerkwakkers
Waarde Esperanto-makkers !

Uit « Pilgrimo ».
TYNEVERUM.

Nia Kasisto uokas :

Nu reeds, spontaan en zonder verwijl, als blijk van trouw aan Esperanto en onze organisatie, bepalen we zelf onze geldelijke bijdrage voor 1942 en storten het bedrag op postrekening nr. 2321.50 van

FLANDRA LIGO ESPERANTISTA, BRUSSEL

Li ne uoku en dezerta !

bibliografio

LA REVUO ORIENTA. 22-a jarkolekto, numero 6 de junio 2661 (1941). Maandsblad uitgegeven door « Japana Esperanto-Instituto », Hongoo-Motomači, Tokio, Japan. Formaat 21 × 14,5 cm., 40 biz. + omslag. Abonnementsprijs voor 12 nummers : 4.— jen.

In het hoofdartikel van het juni-nummer van dit omvangrijk maandschrift handelt Mijake-Sihej, de bedrijvige sekretaris van J. E. I., over « Nova religia pasio, uitvoerig in het Japansch toegelicht, ontmoeten we het taalkundig bijdragen, uitvoerig in het Japansch toegelicht, ontmoeten we het verslag van minister Matsuoka aan den keizer en een typische japansche novelle « Mi estas Kato » van Natumi Soseki, vertaald door S. Nakano; verder vernemen we de schikkingen getroffen door J. E. I. met het oog op het eerste Esperanto-congres van Mandjoekwo. Een fotomontage verlicht de eerste omslagbladzijde, en toont ons folders en prospectussen in Esperanto uitgegeven door de spoorwegmaatschappij van Mandjoekwo.

DANSK ESPERANTO-TIDENDE. 2-a jarkolekto, numero 7-8 de junio-julio 1941. Maandschrift uitgegeven door « Dansk Esperanto Bureau » (Instituut voor Esperanto-onderwijs en propaganda in Denemarken) Tinggade 10, Ringsted, Denemarken. Formaat 29 × 21,5 cm., 12 blz. Abonnementsprijs per jaar : Kr. 6.—.

Denemarken, dat reeds een flink E-tijdschrift bezat, nl. « Dansk Esperanto-Blad », tellt nu een tweede orgaan, insgelijks mooi en verzorgd uitgegeven en dat onder het veelzeggend motto « Esperanto super ĉio en la mondo » verschijnt. Dit is het resultaat der samenwerking van een aantal actieve Esperantisten en E-instellingen in een nieuwe vereniging « Dansk Esperanto Selskab ». De inhoud, gedeeltelijk in het Deensch, is uitermate afwisselend en biedt, benevens enkele letterkundige stukjes in keurig Esperanto, rubricken over de beweging in binnen- en buitenland. Dit nummer behelst ook het programma der « Esperantodagen » belegd in Langeland en waarvoor de geïllustreerde frontpagina een suggestieve propaganda voert.

BULTENO DE I. E. L. numero 4 de julio 1941. Bulletin uitgegeven door « Fila Oficejo de Internacia Esperanto-Ligo », Tegelbacken, Stockholm, Zweden.

In een algemeen overzicht, getiteld « Flirtas flago verdstela », tracht E. Malmgren, aan de hand van natuurlijk zeer onvolledige gegevens, een beeld op te hangen der huidige bedrijvigheid op Esperanto-gebied over geheel de wereld. We lezen over succesvolle cursussen in verschillende steden der vijf werelddeelen, over het stichten van « Argentina Esperanto-Ligo », over de stijgende belangstelling voor de internationale taal in wetenschappelijke kringen van Brazilië en de Vereenigde Staten, over de beweging in Australië en Japan, en eindelijk over de bedrijvigheid der Esperantisten in het zwaar geteisterde Europa, meer speciaal over België, Denemarken, Finland, Noorwegen, Zweden en Hongarië waar bladen in of over Esperanto verschijnen. Verder vernemen we geruststellend nieuws over het lot van vooraanstaande Esperantisten. Kortom, aan versagen wordt in Esperantujo klaarblijkelijk niet gedacht!

NIEUWE WERKEN IN ESPERANTO. Van Mohammed Ahmad verscheen : « Islamo, ĉies religio »; van Molière « Kleraj Virinoj » vertaald door prof. Boucon; van G. Furhammar : « La Homo kiun milionoj aŭskultas ».

De gedachte aan een kunsttaal, voorbehouden voor de betrekkingen op internationaal gebied, is niet alleen redelijk en voor verwezenlijking vatbaar, maar ik bevestig dat dergelijke taal regelmatig, volmakter en tevens gemakkelijker kan zijn dan om 't even welke onzer natuurtaalen.

Max Müller.

Een navolgenswaardig voorbeeld!

Bij het ter perse gaan bereikt ons de heuglijke tijding, dat afdeling Brugge een Esperanto-cursus is begonnen voor 26 jeugdige belangstellenden beneden de 18 jaar! Dit schitterend resultaat dankt « Paco kaj Justeco » vnl. haar leden Et. De Baets en Gr. Maertens, die, met jeugdige enthousiasme en idealisme bezield, gedurende de zomermaanden bij middel van degelijk propagandamateriaal en vooral door een geslaagde voordracht, onder hun medestudenten een succesvolle werfactie hebben gevoerd.

Blijkbaar denkt onze bedrijvigste afdeling het hierbij niet te laten: en winterleergang voor volwassenen beider kunne wordt insgelijks in het vooruitzicht gesteld. We feliciteeren van harte afdeling Brugge in globo, en meer speciaal vernoemde Esperantisten!

Beschamend voor onze afdelingen die blijkbaar tot de overtuiging kwamen, dat nu de tijd is aangebroken om de armen te kruisen!

ADAMSON
ESPERANTIST!

Leerboek voor Esperanto

Dr. F. SZILAGYI

★

Rechtstreeksche leermethode

Met controleblad geschikt
voor zelfstudie

Overvloedig en luimig geïllustreerd

★

100 blz. Prijs : 10 frank

★

FLANDRA ESPERANTO-INSTITUTO
P. van Humbeekstraat 3, Brussel-West

Nota v. d. Red. — Daar de betreffende bijdrage ons niet bereikte, konden we in dit nummer, zeer tot ons spijt, onmogelijk met de publicatie van de voorgenomen taalpagina aanvangen.

VLAAMSCHE ESPERANTISTENBOND

(Fl. L. E. — Flandra Ligo Esperantista — Fl. L. E.)

VOORZITTER : Dr. Th. Van Gindertaelen, Stefaniestraat 44, Antwerpen.
ONDERVOORZITTER : G. Baumers, Korte Veldstraat 35, Turnhout.
SECRETARIS : G. Debrouwere, Magdalenastraat 29, Kortrijk.
PENNINGMEESTER : A. De Keyzer, Vlaamsche Steenweg 70, Brussel.

* * *

POSTREKENING : 2321.50 van Flandra Ligo Esperantista, Brussel.
LIDGELD : minimum 's jaars fr. 10.— met gratis informatieblad.
